

ZJEVENÍ A INSPIRACE

BIBLICKÉ ÚKOLY 1999

1. ČTVRTLETÍ

Biblické úkoly – 1. čtvrtletí 1999

Autor: Leo R. Van Dolson

Překlad: Mgr. Milan Hlouch

Upravil: ThDr. Jiří Beneš

Technická redakce: Stanislav Staněk

Vydal: Advent-Orion s. r. o.

pro oddělení sobotní školy Česko-Slovenské unie

Církve adventistů sedmého dne, Zálesí 50, 142 00 Praha 4 – Lhotka

ISBN 80-7172-197-2

ISSN 0409-3208

ÚVOD

Má-li člověk duchovně růst, potřebuje si uvykat hutnějšímu pokrmu a náročnější stravě. Jinak duchovně zakrní. Aby nebezpečí zakrnění bylo co nejmenší, pomáhají nám biblické úkoly nepolevovat ve studiu Bible a používat svůj Bohem darovaný rozum. Nechtějí práci usnadňovat a učit nás pouze se pohodlně přiživovat na tom, co vytvořili jiní. Nechtějí ani nahrazovat naše tvůrčí myšlení. Špatně bychom tedy rozuměli biblickým úkolům, kdybychom od nich očekávali odpověď na každou otázku či vyčerpávající komentáře k probíraným biblickým textům. Naopak. Pomáhají nám zvykat si na to, že studium Písma je každodenní osobní namáhavá záležitost, nutná k našemu duchovnímu vyžívání. A právě o to při studiu Písma jde. Nestudujeme v sobotní škole úkoly, ale Bibli. Biblické úkoly jsou pouhou pomůckou k našemu každodennímu studiu Bible. Chtějí nám pomáhat rozumět Bibli v různých polohách jejích výpovědí a vidět poselství Bible z různých perspektiv.

Nadpis jednotlivých týdenních úkolů je téma, které máme studovat. Nadpisy jednotlivých dnů týdne pak chtějí vytvářet úhel pohledu, kterým máme hledět na texty Bible předložené ke studiu, abychom si osvojili novou perspektivu výpovědi a nechali se Bohem oslovit v jiné, nové poloze našeho života. Tyto texty je třeba nejprve důkladně prostudovat doma. Je chybou hledat odpovědi na otázky jinde než v Bibli (poznámky v úkolech nechtějí být odpověďmi). Ve třídě sobotní školy se pak můžete věnovat jen některým (do hloubky). Otázky ke studiu nejsou proto, aby ve třídě sobotní školy byly zodpovídaný, nýbrž aby nás motivovaly ke studiu uvedených biblických oddílů, příp. k otázkám vlastním. Vždyť nejde o to, probrat v sobotní škole všechno do detailů, ale povzbuzovat se vzájemně ke studiu Písma a k uvádění zaslechnutého slova do života.

BŮH JE DOBRÝ

Texty ke studiu

Žalm 107,1-9; Jer 31,3; 1 Par 16,8-12

Základní verš

„Když Hospodin kolem něho přecházel, zavolal: ‘Hospodin, Hospodin! Bůh plný slitování a milostivý, shovívavý, nejvyšš milosrdný a věrný.’“ 2 Moj 34,6

Hlavní myšlenka

Boží zjevení nám především odhaluje skutečnost, že Bůh je dobrý. Bůh používá různé způsoby zjevení, aby nám pomohl poznat svou dobrotu. Chce, abychom mu důvěřovali, radovali se ze života a na oplátku dosvědčovali jeho dobrotu dalším lidem.

Zjevení Boží dobroty

Pán Ježíš přišel, aby zjevil Otce (Jan 1,1.14; 14,9). Můžeme se tak na něm učit poznávat Boha jako toho, kdo sestupuje na naši ubohou úroveň, protože chce přebývat s námi. Bůh se v Ježíši Kristu přibližuje k člověku a sám se jím nechává poznávat jako člověk. Vede nás k jeho následování, abychom se učili být a zůstat lidmi. Dotýká-li se jeho soucitného srdce ztráta i obyčejného vrabečka, neměla by ani naše srdce zůstat necitelná nejen k lidem kolem nás, ale ke všem živým tvorům. Náš Bůh nám ve své dobrotě dává každodenní chléb a vše ostatní, co potřebujeme k životu. Chce, abychom mu důvěřovali, a proto nám dává najevo, že nás má rád.

Pojem pro tento týden

Vševědoucnost – znamená mít nekonečné poznání. Vševědoucí Bůh ví všechno – to je vyznání víry člověka, který ví, jak jej Bůh přesahuje.

BOŽÍ DOBROTA

1. Jak se žalmista vyjadřuje o Boží dobrotě? Podle čeho poznal, že Bůh je skutečně dobrý?

a) Žalm 25,8 _____

b) Žalm 31,20 _____

c) Žalm 33,5 _____

d) Žalm 145,9 _____

Kdo poznává Boží dobrotu? Je Boží dobrotu něčím omezena? Komu Bůh svou dobrotu prokazuje a proč? (Žalm 31,20) Jak a kam se utíká, když se utíká k Bohu? Má někdo přednost v zakoušení Boží dobroty? (Žalm 145,9) Žalm 33,5 popisuje Boží dobrotu slovy „spravedlnost, právo a milosrdenství“. Jak v tom můžeme poznávat Boží dobrotu?

Budeme-li přijímat to, co Bůh zjevuje, povede nás to k důvěře v něj. On nás vybízí, abychom vztáhli ruku víry, vzali jej za slovo a přijali všechna požehnání, která nám chce udělit.

2. Přemýšlej nad známým textem 1 Jan 4,8.16. Jak poznáme, že „Bůh je láska“? Kdy tato slova nebudou pouhou frází?

Z textu jasně vyplývá, že Boží přirozeností je láska. Láska je typickou vlastností jeho osobnosti. Není nám vzdálený, není Bohem, kterého by nezajímaly naše záležitosti. Není ani rozhněvaný diktátor, kterého bychom si museli usmiřovat. Z textu je zřejmé, že nikdy nebyla ani nebude doba, kdy by Bůh *nebyl* láskou. Bůh dělá všechno pro to, aby nám pomohl pochopit, že je láska, že je dobrý a že o každého z nás osobně pečuje.

3. Vzpomeň si na dobu ve svém životě, kdy ti nějaká tragédie vzala přítele nebo jinou milovanou osobu. Bylo pro tebe těžké pochopit, proč Bůh dovolil, aby se to stalo? Pokud ano, byl jsi schopen dát do souladu své pochybnosti s přirozenou Boží dobrotou a láskou? Objasni svoji odpověď.

BŮH JE VELKÝ, BŮH JE DOBRÝ

1. Prostuduj si následující seznam Božích vlastností a urči, které z nich nám pomáhají pochopit Boží velikost a které Boží dobrotu.

Věčná existence (Žalm 90,2)	Láska (1 Jan 4,8.10)
Vševědoucnost (Jób 37,16)	Milost (Tit 2,11.12)
Všudypřítomnost (Žalm 139,7-10)	Milosrdenství (Jer 31,20)
Všemohoucí (Ef 1,19)	Trpělivost (Řím 15,5)
Svatost (Čistota) (2 Moj 15,11)	Spravedlnost (Žalm 119,142)
Spravedlnost (Žalm 89,15)	Slitování (Žalm 54,8)
Pravda (Jan 14,6)	Nesobeckost (Ef 2,8)

„Hospodin se mi ukázal zdaleka: ‘Miloval jsem tě odvěkou láskou, proto jsem ti tak trpělivě prokazoval milosrdenství.’“ (Jer 31,3) Přemýšlej, jak tě Bůh k sobě přitahuje svojí láskou a dobrotou.

2. Přečti si výrok z Mar 10,18, ve kterém Pán Ježíš v rozhovoru s bohatým mužem zdůrazňuje dobrotu jako Boží vlastnost. Vyjádři vlastními slovy, co si myslíš, že Ježíš říká a proč to říká.

Starý zákon silně zdůrazňuje Boží důvěryhodnost, lásku a dobrotu. Ježíš svým životem a ve svém učení ukazoval, že sloužíme dobrému Bohu. A sloužit dobrému Bohu je mnohem víc, než o Boží dobrotě pouze mluvit.

3. Přemýšlej, jak ve svém životě ztělesňuješ Boží dobrotu a lásku.

LÁSKA JE BOHU PŘIROZENÁ

Bůh nám dal poznat, že nás má rád. Jen tak víme o jeho lásce, která je s jakoukoli naší láskou zcela nesouměřitelná.

1. Co o Boží lásce a dobrotě vypovídá Žalm 107,1-9? Jak dobrotu Boží rozpoznávat? Jak na Boží dobrotu reagoval žalmista?

2. Připomeň si vlastnosti Boží lásky podle 1 Kor 13,4-7. Co je a co není (Boží) láska?

Když lidé vidí tuto lásku na nás, vidí Boží vlastnosti.

„Kdybychom na Boha mysleli tak často, jak často se přesvědčujeme o jeho péči o nás, obírali bychom se jím ve svých myšlenkách stále a s radostí bychom o něm mluvili a velebili ho. Mluvíme rádi o časných věcech, protože máme o ně zájem. Mluvíme o svých přátelích, protože je milujeme, protože s nimi sdílíme své radosti i své starosti. Máme však nekonečně větší důvod milovat Boha než své pozemské přátele a mělo by být tudíž nejpřirozenější věcí na světě zabývat se na prvním místě ve všech svých myšlenkách Bohem, mluvit o jeho dobrotivosti a vyprávět o jeho moci.“ (CK 69.70)

Mluvit o Boží moci a dobrotě nestačí. Snadno se o Bohu zpívají pěkné písně; pokud svá slova myslíme vážně, snažíme se nejen o Božím slovu zpívat nebo mluvit, ale hledáme způsoby, jak je *uplatnit*.

VELKÁ BOŽÍ LÁSKA

1. Co čteme o velikosti Boží lásky v 1 Jan 3,1,2?

Pokus se vysvětlit, jak rozumíš tomu, že velikost Boží lásky lze poznat právě na tom, že jsme Boží děti. Co to znamená být Božím dítětem? Proč se můžeš s Janovými slovy ztožnit? Co pro nás vyplývá z toho, že jsme Boží děti? Kým je pro nás Bůh, když jsme jeho děti? Kdo jsou naši bližní, když jsme Boží děti? Pokus se vysvětlit dítěti, jaká je to přednost být dítětem.

Jan popisuje Boží lásku, která je tak velká, že nás činí syny a dcerami Boží královské rodiny.

V Kristu nás Bůh přijímá za své syny a dcery – chce v nás obnovit svůj obraz. Konečný projev jeho lásky bude patrný na nové zemi, kde již budeme osvobozeni od každé stopy hříchu: „Hle, přibýtek Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám, jejich Bůh, bude s nimi.“ (Zj 21,3)

„Lidé považují za přednost, když mohou vidět nějakou významnou osobnost, a tisíce cestují dlouhé vzdálenosti, aby někoho takového viděli. O co vyšší předností je být syny a dcerami Nejvyššího. Mohlo by se nám dostat ještě větší přednosti než pozvání do královské rodiny?... Nenechme se oklamat nepřítelem, abychom si mysleli, že přijetí Krista znamená pro někoho, byť sebenadanějšího nebo významnějšího, ponížení. Každá lidská bytost by měla vzhlížet k nebi s úctou a vděčností a s úžasem volat: ‘Hledte, jak velikou lásku nám Otec daroval: byli jsme nazváni dětmi Božími, a jsme jimi.’“ (SD 8)

2. Jak se Jan, syn hromu (Mar 3,17), stal synem Božím? 1 Jan 3,1 Co se musí stát, aby se věřící člověk stal (Božím) dítětem?

„Jan byl takové povahy, že toužil po lásce, soucitu a přátelství. Tlačil se co nejbliž k Ježíši, sedával po jeho boku, opíral se o jeho hrud. Tak jako květina potřebuje slunce a rosu, tak Jan toužil po božském světle a životě. S obdivem a láskou vzhlížel k Spasiteli, až podobnost Kristu a přátelství s ním se staly jeho jedinou touhou a v jeho povaze se odrážela povaha jeho Mistra.“ (Ed 87)

JAK MŮŽEME POZNAT BOHA?

V Jób 11,7 klade Sófar Jobovi otázku: „Dokážeš vystihnout Boha?“ To však není v lidských silách, jako není v lidských silách ani možnostech podat „důkaz Boha“. Přesto Boha poznávat lze. A Bůh sám chce, abychom o něm a o jeho dobrotě věděli všechno, co je možné. Boha však známe jen z toho, co nám o sobě on poznat dává – co nám zjevuje.

Ač je naše poznání Boha omezené, přesto je nám zapotřebí Boha poznávat. Co to znamená „poznávat“ Boha? Je to shromažďování informací o Bohu nebo „zkušeností“ s Bohem? Poznávat znamená být někomu blízko a „cítit“, vnímat ho. Co můžeme udělat pro to, abychom Boha vnímali – poznávali?

1. Jakými způsoby můžeme Boha poznávat? Bible uvádí některé možnosti:

- a) rodiče nebo další lidé, kteří mají pozitivní vliv na naši víru (2 Tim 1,5)
- b) Pán Ježíš (Jan 1,1.2)
- c) příroda (Jób 12,7-10)
- d) Bible (Jan 5,39)
- e) Boží obraz, který se odráží na znovuzrozených lidech (Fil 4,9; 2 Kor 3,18; Řím 8,29)
- f) Boží neustálé vedení v našich životech (Žalm 107,1-9)
- g) Duch svatý (Jan 14,16-18.26)

Na základě vlastních zkušeností a osobního studia Bible přidej k tomuto seznamu další způsoby, jak se nám Bůh zjevuje.

Toto vše nám ukazuje, že Bůh je *dobrý*. To, jak nás Bůh miluje a jak se o nás stará, přesahuje naši schopnost chápání.

2. Vzpomeň si na některé osobní projevy Boží dobroty, které jsi prožil v uplynulém týdnu.

„Kristus touží po tom, aby jeho vinice přinášela ovoce svatosti a nezištnosti. Vyhlíží projevy lásky a dobroty. Krása umění se nedá srovnat s krásou povahy, jakou mají projevovat následovníci Pána Ježíše. Bůh zahrnuje věřícího svou milostí, Duch svatý působí na jeho mysl a srdce tak, že se stává životodárnou vůní vedoucí k životu' a Bůh pak může požehnat jeho dílu.“ (KP 175)

Doporučené studium

Pomocí konkordance najdi verše, ve kterých se vyskytuje slovo *dobrota*. Povšimni si těch veršů, které hovoří o dobrotě jako vlastnosti Boha. Kolik jich můžeš najít? Poznamenej si verše, které hovoří o tom, jak se Boží dobrota odráží v činech těch, kteří mu slouží.

„Když jdou lidé za svou každodenní prací, právě tak jako když se modlí, když uléhají večer ke spánku a když ráno vstávají, když boháč hoduje ve svém zámku nebo když chudák svolává své děti ke skromné večeři – každého sleduje laskavé oko nebeského Otce. Bůh si všimne každé prolité slzy, zaznamená každý smích.

Budeme-li v to plně věřit, zmizí všechny naše zbytečné úzkosti. V našem životě nebude tolik zklamání, jestliže všechno, své malé i velké těžkosti, odevzdáme do rukou Božích; a Bůh se nezalekne, že na něho vkládáme mnoho starostí, a neklesne pod jejich tíží. My pak budeme prožívat vnitřní pokoj, který mnozí lidé už dávno neznají.“ (CK 58.59)

Doplňující otázky

1. Jak nám v dobách neštěstí nebo problémů pomůže, když budeme mít na paměti Boží dobrotu a lásku?
2. Jak lze věrohodně dosvědčovat Boží dobrotu lidem okolo nás? (1 Par 16,8-12)
3. Jak můžeme pomoci lidem, kterým druzí ublížili, aby důvěřovali Bohu a přijímali jeho lásku?

Shrnutí

Jedním z účinných způsobů, jak naše rodiny, členové církve, přátelé a sousedé mohou poznat Boží dobrotu, je, když budou vidět jeho dobrotu na nás. Když náš *dobrý* Bůh cele řídí naše životy, jeho dobrota se projeví v našem jednání. To znamená víc než konání nějakých dobrých skutků; to zahrnuje *konání* laskavých, milosrdných, nesobeckých, štědrých, nečekaných činů, které díky Boží milosti umožní druhým, aby na nás viděli Boží dobrotu.

JAK MŮŽEME POZNAT BOHA

Texty ke studiu

2 Král 22; Žalm 107,31-43; Jan 14,8-11; 16,8-14; Řím 1,17-23; Kol 1,12-20

Základní verš

„A život věčný je v tom, když poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista.“ Jan 17,3

Hlavní myšlenka

Věčný život závisí na poznání Boha a Ježíše Krista. Pán Bůh nám dává možnost, abychom se o něm dozvěděli vše, co je podle něho důležité, abychom věděli. V tomto úkolu budeme studovat různé prostředky, které Pán Bůh používá, aby se nám zjevil.

Co můžeme poznat

V Bibli nenacházíme snahu dokázat Boží existenci. Bůh není předmět, aby byl dokazován. Boží existence je v Bibli samozřejmostí. Bible o sobě prohlašuje, že je poselstvím, ve kterém nás Pán Bůh seznamuje se sebou. První slova Bible nám říkají, že Bůh byl Stvořitelem. Existoval už před stvořením světa. Jako Stvořitel je přirozeně Pánem nade vším, co stvořil. Ve stvoření nespatřujeme Boha, ale jen známky jeho jednání. Proto se Bůh dává poznat také jinými způsoby. Tou nejvyšší formou Božího zjevení je zjevení skrze Krista, živé Slovo. „Kristus zjevil o Bohu vše, co hříšné lidské bytosti mohou snést, aniž by je to zničilo. Bůh je božský Učitel, který dává světlo.“ (8T 266)

Pojem pro tento týden

Teistická evoluce – je filosofický názor, že Bůh vznik světa a života uskutečnil pomocí evolučního vývoje.

BŮH MLUVÍ PROSTŘEDNICTVÍM PŘÍRODY

„Mnoha způsoby se nás Bůh snaží přivést k tomu, abychom jej poznali a svůj život s ním spojili. Příroda k nám soustavně promlouvá a na otevřené srdce člověka působí láska a sláva Boží, jak ji poznáváme z díla jeho rukou. Naslouchající ucho může zachytit sdělení Boží, projevované přírodními jevy, a může jim porozumět. Zelená pole, majestátné stromy, poupata a květy, plující oblaka, padající déšť, zurčící potůček, nádhera nebeské oblohy promlouvá k našim srdcím a volá nás, abychom se seznámili s Bohem, jenž to všechno stvořil.“ (CK 58)

1. Přestože hřích tak změnil náš svět, že jen nepatrně odráží původní stvoření, jaké základní naučení nám stále dává příroda? Žalm 19,2

Jak ho lze slyšet? Jak a čím příroda o svém Stvořiteli svědčí? V čem vidíš Boží péči?

Jedním z našich nedostatků je, že často slyšíme jen to, co slyšet chceme. „Budeme-li ochotni naslouchat, získáme ze stvořených věcí Božích poučení o poslušnosti a víře. Od hvězd, jež na své cestě vesmírem po věky sledují svou určenou dráhu, až po nejmenší částičku hmoty, všechno poslouchá vůli Stvořitele. A Stvořitel se stará o všechno a udržuje všechno, co stvořil.“ (CK 58)

2. Pročti si následující oddíly a přemýšlej nad jejich obsahem tak, abys získal hlubší pohled na způsob, jak příroda zjevuje Stvořitele.

Skut 14,15-17 Za jakých okolností byla řečena tato slova? Jak zapůsobila na posluchače? Jak pomáhal Pavel pohanům rozpoznávat Boží péči? Jak pěstoval jejich vnímavost pro Boží zjevení? Jak nám dnes Pán Bůh dosvědčuje sám sebe?

Řím 1,17-23 Jak Bůh odhaluje a zpřístupňuje poznatky o sobě samém? Co jim (nám) Bůh odhalil? Lze o Bohu poznat všechno? Jsme my přístupni jeho zjevení? Z jakého důvodu apoštol Pavel napsal tento oddíl věřícím v Římě? Jak lze přijímat to, co Bůh o sobě zjevil? Jak je třeba na Boží zjevení reagovat? Jak se ubránit tomu, abychom nezaměnili stvoření za Stvořitele?

3. Jak bys odpověděl těm, kteří tvrdí, že existují rozpory mezi přírodou a Biblií?

VĚDA A BIBLE

Lidé pomocí vědy získali mnoho znalostí a učinili velký pokrok ve výzkumu přírodního světa, který nás obklopuje. Přesto, když věda vstoupí na pole vzniku hmoty a života, naráží na hranice svých možností. Někteří vědci budí dojem, že diskuse, která už přes sto let probíhá mezi těmi, kteří zastávají evoluční teorii, a těmi, kteří přijímají biblický záznam o stvoření, je už dávno ukončena ve prospěch evoluce. Tak tomu však není. Neexistuje skutečný důkaz, který by vědecky potvrdil pravdivost jedné nebo druhé strany. Nakonec zjistíme, že zůstává jen jediná možnost – rozhodnout se, zda budu věřit Božímu slovu, nebo lidskému slovu. Zde jsou ve výhodě ti, kteří věří ve stvoření.

1. Autorem biblické zprávy o stvoření života je sám Stvořitel. Sleduj, jak to učinil pomocí následujících textů. Doplň tabulku.

	titul Stvořitele	co učinil
Iz 51,13		
Jer 10,12		
Žid 11,3		

Přijímáme-li Bibli jako naše vodítko pro chápání světa přírody, zjistíme, že příroda ukazuje na svého Stvořitele. Například datel je jedním z mnoha zázraků: má zobák, který je schopen proniknout tak tvrdým dřevem, že by se v něm ohnul hřebík; svaly má tak silné, že krkem a zobákem dává úder jako těžkým kladivem; lebku má tak silnou, že odolá i opakovaným úderům, které by jiné ptáky dávno zabily; a tvrdá ocasní péra s ostrými ostny podírají ptáka při úderech.

Je to úžasné, jak náš Stvořitel vybavil takové malé stvoření, jako je datel, tak důmyslnou anatomií, která mu umožňuje tak mimořádné výkony.

2. Jak ti příroda pomohla poznat Boha, důvěřovat mu a oslavovat jej?

BŮH PROMLOUVÁ PROSTŘEDNICTVÍM SVÉHO PSANÉHO SLOVA

1. **Prostuduj si 2 Petr 1,19-21. Proroci mluvili z popudu Ducha. O Ducha jde, nikoli o proroka. Prorocké slovo chce soustředit naši pozornost na Boha, nikoli na sebe samé! Vyjmenuj některé charakteristické rysy Božího prorockého slova a přemýšlej, jak posilují tvoji důvěru v něj.**

„Bůh k nám promlouvá svým slovem. V něm se nám jasně zjevuje jeho povaha, jeho jednání s lidmi a jeho velké dílo vykoupení. Je v něm vylíčen život a činy patriarchů a proroků a jiných svatých mužů z dávných dob. Byli to lidé 'jako my' (Jak 5,17). Poznáváme, jak zápasili se zklamáním jako my, jak podléhali pokušení, jako podléháme my, jak se přesto vzchopili a milostí Boží zvítězili; uvažujeme-li o tom, dostává se nám povzbuzení v našem úsilí o spravedlnost. Čteme-li o vzácných zkušenostech, které mohli zažít, o světle, lásce a požehnání, jichž se jim dostalo, a o díle, jež vykonali milostí jim udělenou, zažehne duch, jenž je povzbuzoval, i v našich srdcích plamen svatého nadšení a touhu podobat se jim povahou a kráčet s Bohem jako oni.“ (CK 59.60)

2. **Pečlivě si prostuduj 2 Král 22 a sleduj, jak Bůh použil své psané slovo a svědectví proroků o aktuálním Hospodinově slově k usměrnění krále Jóšijáše, aby porozuměl jeho vůli.**

Tak jako Bůh promlouval přímo ke králi Jóšijášovi prostřednictvím knihy zákona a proroků, promlouvá také k nám dnes. Všimni si, jak král na slyšené slovo reagoval – co s ním udělal to, co slyšel.

3. **Má i dnes slyšené slovo Bible takovou moc? Zakusil jsi ji? Můžeme něco udělat pro to, aby s námi Hospodinovo slovo podobně hýbalo, aby se nás dotklo?**

BŮH PROMLOUVÁ SKRZE ŽIVÉ SLOVO

Zjevení Boha skrze Ježíše Krista je největším a nejuplnějším zjevením. Psané slovo vyjadřuje Boží vůli, ale živé Slovo nám ukazuje, jak ji máme prožívat. Živé Slovo je Slovo v těle (Jan 1,14). Zjevení Boha, které k nám přišlo v těle, nás také učí, abychom byli pozorní ke svědectví svých bližních.

1. Jak plně Ježíš zjevil Otce? Můžeme Otce poznat nezávisle na Synovi? Zná, kromě Syna, ještě někdo Otce? Odpověz na základě následujících textů:

Mat 11,27 _____

Jan 1,14,18 _____

Jan 14,8-11 _____

2 Kor 4,6 _____

Žid 1,1-3 _____

Jakým způsobem se nám stává poznání Boha přístupné? Jakou roli hraje modlitba a víra v našem poznávání Boha? (Jan 14,8-12) Jak můžeme Boha poznávat? Jaké důsledky má poznávání Boha? (v. 12)

Zjevení Boha ve Starém zákoně odkazovalo do budoucnosti, na toho, kdo měl teprve přijít. V Kristu došlo starozákonní zjevení svého konečného naplnění. V něm se spojují jednotlivé zlomky zjevení v jeden celistvý obraz.

2. Všechno Boží zjevení v Písmu se soustředí na Krista. Co tedy máme od Písma čekat, v něm hledat a nacházet podle Jan 5,39? Jaké nebezpečí s sebou nese zkoumání Písem?

„Ježíš pravil o Písmech Starého zákona – a oč více to platí o Písmech Nového zákona: ‘Písma svědčí o mně’ (Jan 5,39), tedy o Vykupiteli, o tom, k němuž se upírají naděje na život věčný. Ano, celá Bible mluví o Kristu. Od první zprávy o stvoření, v níž se praví, že bez Krista ‘nepovstalo nic, co je’ (Jan 1,3), až k závěrečnému zaslíbení: ‘Hle, přijdu brzy’ (Zj 22,12), čteme o jeho díle a nasloucháme jeho hlasu. Chceš-li poznat Spasitele, zkoumej Písmo svaté.“ (CK 60)

3. Jak mohou některé metody studia Písma být na překážku našemu pohledu na Krista?

DALŠÍ PROSTŘEDKY ZJEVENÍ

1. Bůh promlouvá skrze svoji prozřetelnost. V čem žalmista spatřuje projevy Boží prozřetelnosti a jak ji poznává? Žalm 107,31-43 Zaznamenal působení Boží prozřetelnosti ve svém životě?

„Bůh k nám promlouvá působením své prozřetelnosti a vlivem svého Ducha. Z poměrů, v nichž žijeme, ze svého okolí a z každodenních událostí můžeme čerpat cenná poučení, jsou-li jen naše srdce otevřena.“ (CK 59)

2. Bůh promlouvá skrze mezilidské vztahy. Jak mohou mezilidské vztahy o Bohu vypovídat? O jakých vztazích hovoří následující texty a co naznačují o povaze Boží lásky?

Skut 17,24-27 _____

Iz 49,14.15 _____

Iz 54,5.6 _____

Iz 66,13 _____

Př 18,24 _____

3. Bůh promlouvá skrze Ducha svatého různými způsoby. O čem Bůh skrze Ducha promlouvá? Jan 16,8-14 Co nám skrze Ducha dává poznat? Je poznání Boha skrze Ducha dostupné všem a kdykoli?

Doporučené studium

Poznání Boha samozřejmě znamená mnohem víc než jen rozumové pochopení. Představuje postupný, úzký vztah. Najdi a prostuduj některé texty v Bibli, které vyjadřují víc než intelektuální poznání Boha a hovoří o prožívání důvěrného vztahu s ním. Vezmi v úvahu takové texty, jako: „Okuste a užijte, že Hospodin je dobrý...“ (Žalm 34,9)

Nemůžeme očekávat, že budeme mít užitek z Bible nebo že budeme prožívat hlubokou křesťanskou zkušenost, pokud se nebudeme pravidelně sytit Božím slovem. Jakmile se naučíme důsledně přijímat chléb života, vypěstujeme si na něj chuť a budeme po něm pociťovat *hlad*.

Doplňující otázky

- 1. Jakými dalšími způsoby se Bůh dává poznat? Jak tomu bylo v průběhu dějin? (Jer 18,7-10; Dan 2 a Zj 10)**
- 2. Z knihy Cesta ke Kristu si přečti kapitulu „Poznání Boha“ (str. 58-62) a vyber z ní myšlenky, které rozšíří pohled na téma tohoto úkolu.**

Shrnutí

Základní poznání Boha je v Kristu Ježíši. Všechny další způsoby jsou doplňkové a dílčí, neboť ke Kristu pouze odkazují. V Kristu se nám Bůh nejen představil, ale v Kristu můžeme zakoušet, jak jedná a jaké má jeho jednání důsledky. Prostuduj si Kol 1,12-20 a všimni si, co se z tohoto chvalozpěvu o Bohu dozvídáš a k čemu jsou tyto poznatky užitečné pro tvůj duchovní život.

CO JE INSPIRACE

Texty ke studiu

2 Tim 3,16; 1 Kor 2,10-14; 2 Petr 1,19-21; Zj 1,1-3; Ef 3,3-6

Základní verš

„Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti.“ 2 Tim 3,16

Hlavní myšlenka

Bůh se nám zjevuje především v Bibli. Bibli však napsali lidé. Starý a Nový zákon byl napsán pod Božím dohledem takovým způsobem, že můžeme věřit, že Bible je důvěryhodné, autoritativní a neomylné vyjádření Božího zjevení. Věřící Bohu můžeme si být jisti, že Bible vystihuje Boží myšlenky.

Autorita Písma

Autorita Písma je dána skutečností, že jde o inspirované Boží slovo jak v původním znění, tak v překladech. Boží slovo je autoritou, protože Bůh je autorita. Bůh se svým slovem obrací na nás, neustále k nám promlouvá skrze své zapsané slovo a zjevuje nám své moudré záměry s námi. Bibličtí pisatelé byli vybráni, inspirováni a vedeni samotným Bohem. „Když přistupujeme k Písmu svatému, musí rozum uznat moc, jež je vyšší než on sám, srdce i mysl se musí sklonit před vznešeným ‘JÁ JSEM’.“ (CK 75)

Pojem pro tento týden

Inspirace. – Řecké slovo překládané jako *inspirace* doslova znamená *vdechnutí*. Písmo svaté vzniklo tak, že Bůh nás svým *vdechnutím* (*dýcháním* = *dech* = *Duchem*) seznámil se svými zjeveními. Bůh zvolil a uschoпил pisatele Bible, aby poznali to, co jim zjevil, a předali to důvěryhodným a autoritativním způsobem.

BIBLICKÉ CHÁPÁNÍ INSPIRACE

1. Nakolik je Písmo svaté inspirované a nakolik bibličtí pisatelé vyjadřují Boží myšlenky? 2 Tim 3,16; 2 Petr 1,21

Inspirace zahrnuje Boží ochranu nad Bibli, aby byla spolehlivým a dostatečným vodítkem pro spasení. Mluvit o míře inspirace je spekulování. Věřice Hospodinu, přijímáme za jisté to, že všechno, co „je psáno“, je důvěryhodné a pochází od samotného Boha, který se nemýlí. Bůh zjevil sám sebe a uschopnil své vybrané pisatele, aby přijali jeho vůli a předávali ji důvěryhodným a autoritativním způsobem. Vyjadřovali-li pisatelé své myšlenky (a jako lidé to jistě dělali, neboť nebyli pouhé loutky, předměty), i tyto jejich myšlenky jsou pod vlivem a působením Božím. Nás však nezajímá, co si oni mysleli, nýbrž co jejich slovy lze slyšet o Bohu a jak lze jejich slovy Boha vnímat.

Inspirace působí na pisatele. „Pisatelé Bible byli Boží písaři, ne pera... V Bibli nejsou inspirovaná slova, ale lidé. Inspirace nepůsobí na slova člověka nebo na jeho výrazy, ale na člověka, který pod vlivem Božího Ducha je naplněn myšlenkami. Slova však vznikají v mysli pisatele. Boží mysl proniká do mysli pisatele. Dochází ke spojení Boží mysli a vůle s myslí a vůlí člověka; tak se stávají lidská slova Božím slovem.“ (1SM 21)

„Bible však obsahuje Bohem sdělené pravdy vyjádřené lidskou řečí, je spojením Božího s lidským. Podobným spojením je také Kristova přirozenost – Kristus je Syn Boží i Syn člověka. O Bibli platí totéž, co platilo o Kristu – ‘Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.’ (Jan 1,14)...

(Bůh) Vedl jejich myšlení při volbě námětu, o kterém mluvili a psali. Poklad světil hliněným nádobám, přesto však pochází z nebe. Boží svědectví je podáváno nedokonalou lidskou řečí, přesto je to Boží svědectví.“ (VDV 9.10)

2. Jak nám Duch svatý pomáhá při porozumění inspirovaného slova? 1 Kor 2,10-14

Jakkoli je vzdělání důležité, Písmo otevírá Duch svatý a ten otevírá i nás, abychom rozuměli, přitakali, jednali a pochopili svou roli v Božím jednání s námi. Proto o věcech Ducha nelze v pořadí vypovídat ani logickými konstrukcemi ani frázemi ani citovými výlevy, nýbrž zase jen slovy Ducha, lhotejno zda jsou či nejsou obecně přijatelné. Je správné snažit se být v duchovních otázkách vždy a každému srozumitelný a přijatelný?

„Náš jednoznačný historický důraz na božskou inspiraci a důvěryhodnost Písma posiluje naši církev. Pomáhá nám to ubránit se nebezpečí, že bychom některé části Písma přijímali jako Boží slovo, zatímco jiné bychom opomíjeli nebo přímo zavrhovali. Přijímáme-li Bibli jako Boží slovo, musíme ji tak přijímat celou, ať se nám líbí nebo ne, co říká. Písmo bychom měli považovat za konečné zjevení Boží vůle pro naše životy.“ (R. Folkenberg)

STAROZÁKONNÍ VÝROKY O INSPIRACI

1. Skrze koho „Hospodin varoval Izraele“? 2 Král 17,13 Co z tohoto textu můžeme pochopit o inspiraci Starého zákona?

Bibličtí pisatelé prohlašují, že jejich poselství pochází přímo od Boha. Je to „slovo Hospodinovo“, které se stalo Jeremjášovi, Ezechielovi, Ozeášovi a dalším (Jer 1,1.2.9; Ezech 1,3; Oz 1,1; Jól 1,1; Jon 1,1). Proroci, coby poslové Boží (Ag 1,13; 2 Par 36,16), byli Bohem pověřeni, aby mluvili v jeho jménu. Říkali: „Toto řekl Hospodin.“ (Ezech 2,4; srov. Iz 7,7) Jejich pověření Bohem a autorita byla založena na tom, že tlumočili Boží slovo.

Výrazy, jako „toto je slovo Hospodina“ nebo „toto řekl Hospodin“, se ve Starém zákoně vyskytují více než 3 800 krát. David prohlásil: „Hospodinův duch skrze mne mluvil, na mém jazyku byla řeč jeho.“ (2 Sam 23,2)

Otázka „Jak byl Mojžíš schopen psát důvěryhodný záznam událostí stvoření, jimž nebyl přítomen?“ je umělá, spekulativní a zbytečná, neboť nikdo z nás na ni nemůže dát odpověď. Věříme pouze, že Bůh má způsoby (a my je nemusíme znát), jak člověku umožnit zaslechnout i to, s čím se nikdy nesetkal. V Bibli nejde o to, jak byl záznam opatřen, nýbrž o to, co nám říká Hospodin a co si s jeho slovy máme počít.

JEŽÍŠ A STARÝ ZÁKON

1. Jaký postoj měl Pán Ježíš vůči autoritě Starého zákona? Mat 4,4-10; Luk 20,17; Mar 7,7-9

Pán Ježíš považoval Starý zákon za autoritativní Boží slovo a kladl jej nad všechny lidské tradice. Vedl učedníky k hluboké úctě a respektu ke Starému zákonu jako mimořádně závažnému spisu hodnému naší maximální pozornosti Mat 5,17-19. Poukazoval na to, že ho proroctví Starého zákona potvrzují jako Mesiáše (Mar 1,15; Luk 4,21).

2. Co tím Pán Ježíš vyjádřil, když Židům řekl: „Písmo musí platit“? Jan 10,35.36

Nová anglická Bible překládá: „Písmo nelze zrušit.“ Židé, kteří přijali zákon, uznávali, že není možné rušit, anulovat nebo odvolat to, co Písmo učí. Jakému postoji ke Starému zákonu nás tímto slovem Ježíš učí? Lze si ze Starého zákona vybírat, co vzít a co nevízt vážně? Přijímáme poselství celého Starého zákona jako autoritu alespoň s takovou pozorností jako poselství Nového zákona? K čemu máš výhrady a proč?

„Kristus bez výhrad přijímal svatá Pisma jako autoritativní zjevení Boží vůle pro člověka. Písmo považoval za zdroj pravdy, objektivní zjevení, které má vyvádět lidi z temnoty mylných tradicí a mýtů do pravého světla a spásného poznání.“ (SDAB 12)

3. Apoštol Pavel prohlašuje o svém učení toto: „Proto i my děkujeme Bohu neustále, že jste od nás přijali slovo Boží zvěsti ne jako slovo lidské, ale jako slovo Boží...“ (1 Tes 2,13; viz také 4,2) Srovnej 2 Petr 3,15.16.

Čemu nás uvedená slova učí? Lze být vděčný a podřízovat se Božímu slovu bez výhrad? Jaký postoj ke Starému zákonu měl apoštol Pavel? (Skut 24,14)

4. Co považoval Jan, pisatel Zjevení, za zdroj svého poselství? Zj 1,1-3 Bylo zdrojem zjevení, nebo Ježíš?

5. Nakolik je zachována osobnost pisatelů v procesu inspirace? Jak to Písmo popisuje? Uveď příklady.

DUCH SVATÝ A INSPIRACE

„Tyto dvě činnosti Ducha svatého – zjevení a inspirace – jsou tak úzce vzájemně propojeny, že je obtížné je oddělit. Je to nejen obtížné, ale nepřináší to ani žádný užitek, kdybychom se snažili určovat, kde jedno začíná a druhé končí. Někdo by je mohl chtít z důvodu jejich systematického třídění oddělit, ale tyto činnosti by se nikdy od sebe oddělovat neměly.“ (R. Dederen)

„Nedovolte žádnému člověku, aby začal pitvat Boží slovo a určovat, co je zjevení a co inspirace a co není. Takový člověk si zaslouží pokárání. Jednoduše nelze mluvit o věcech, které neznáme... To, co potřebujeme, je, aby byla inspirována naše víra. Nechceme, aby někdo říkal: ‘Toto zavrhuji a toto přijímám’, ale chceme, aby lidé přijímali Bibli takovou, jaká je, se vším, co obsahuje.“ (7BC 919)

1. Co apoštol Pavel učí o úloze Ducha svatého ve zjeveních, kterých se mu dostalo? Ef 3,3-6 Co bylo obsahem oněch zjevení? Jsme i dnes závislí na tom, co nám Duch svatý zjeví, anebo je zjevení Pavlovi dostatečné?

2. Jak následující texty dokládají, že starozákonní pisatelé čerpali ze stejného zdroje? K jakému jednání byli inspirováni? Iz 42,1; Iz 61,1; Mich 3,8

„Boží proroci pod vedením Ducha svatého zvěstovali své poselství s neobyčejnou odvahou a často s nasazením vlastního života. Přesto často bez velkého úspěchu. Např. Zacharjáš si na své současníky stěžuje, že ‘srdce měli jako z křemene a neslyšeli zákon ani slova, která posílal Hospodin zástupů svým duchem skrze dřívější proroky’ (Zach 7,12). Nehemjáš říká: ‘Měl jsi s nimi trpělivost po mnohá léta. Skrze své proroky jsi jim dával výstrahu...’ (Neh 9,30) Poselství proroků pocházelo od Ducha svatého, takže jejich výroky, ať vyslovené nebo napsané,... byly věrohodným vyjádřením Božího zjevení. Bůh uschopnil své služebníky, aby plně a spolehlivě vyjádřili to, co jim světil.“ (R. Dederen)

SPOLEHLIVÝ PŘENOS

1. Jaký byl významný rozdíl mezi způsobem, jak Kristus tlumočil Boží slovo, a způsobem, jak to činili zákoníci a farizeové? Mat 7,29 Lze Ježíšovo učení napodobovat? Proč učení zákoníků bylo bezmocné?

„Zákoníci učili dogmaticky. Jejich učení bylo založeno na tradici otců. V Kristově metodě vyučování byla patrná životodárná síla a totéž platí o pravdách, které předkládal. Tím se Kristovo učení lišilo od učení zákoníků.“ (5BC 360)

2. Nakolik bibličtí pisatelé chápali své poselství jako důvěryhodný a inspirovaný přenos zjevení daného Bohem? 2 Petr 1,20.21 Jakou roli lidská vůle v přenosu zjevení hraje? Je třeba mluvit, není-li popud Ducha svatého?

„Petr zde zdůrazňuje, že... proroci mluvili z popudu Ducha svatého. 'Nikdy totiž nebylo vyřčeno proroctví z lidské vůle.' Jinými slovy, jejich výroky v žádném případě nebyly výsledkem jejich vlastního uvažování ani jejich pozdější úvahy nad dřívějším tichým setkáním s Bohem. Petr říká, že to je velice důležité a každý tomu musí jasně rozumět. Staří proroci byli pod vedením Ducha Božími mluvčími. Toto dílo Ducha je tím, co nazýváme 'inspirace'. Služba proroků nese pečeť nadpřirozené kvality. Inspirace uschopňuje pisatele Bible přijmout a důvěryhodným a autoritativním způsobem vyjádřit to, co jim Bůh zjevil. Inspirace je dílo, které vyrovnává, řekněme, nedostatky proroků I když pojem 'inspirace' stěží najdeme v Písmu, smysl tohoto slova ... je pevně zakotven v učení Písma.“ (R. Dederen)

3. Jak by se tvůj sbor mohl více přiblížit k životodárné moci Kristova učení? Jak se mohu vyhnout mrtvému formalismu zákoníků a farizeů? Jak bychom mohli pomoci sboru v této oblasti?

Doporučené studium

Bible je velice různorodá, protože ji psalo mnoho pisatelů, které Pán Bůh inspiroval v průběhu dlouhého časového úseku. Přesto nám uceleně přináší zjevení Boží vůle. Jedním z příčin takové rozmanitosti vyjádření u biblických pisatelů je naše rozdílnost chápání a kulturního prostředí. Takovým způsobem Bůh dokázal oslovovat lidi ve všech dobách a za různých okolností, ve kterých se nacházeli. Je schopen naplnit potřeby všech, kdo studují to, co zjevil.

Doplňující otázka

Jan 14,26; 16,12.13 obsahují zaslíbení, že Duch svatý bude pomáhat Kristovým následovníkům chápat a učit pravdy, kterým tehdy ještě plně nerozuměli. Jak se tato zaslíbení naplnila v následujících oddílech?

Skut 4,8-31; 9,17-20 _____

Gal 1,11.12 _____

Zj 1,1.2 _____

Shrnutí

„Písmo svaté, Starý a Nový zákon, je psané Boží slovo. Vzniklo tak, že Bůh skrze Ducha svatého inspiroval svaté Boží muže, kteří pod vedením Ducha svatého Boží slovo tlumočili jak ústně, tak písemně. Bůh ve svém slovu sdělil vše, co člověk potřebuje znát pro své spasení. Písmo svaté je neomylné zjevení Boží vůle. Je měřítkem charakteru, zkouškou osobních zkušeností, autoritativním pramenem pro věrouku a věrohodným záznamem o Božích činech v dějinách.“ (SDAB 4)

JAK INSPIRACE PŮSOBÍ

Texty ke studiu

5 Moj 4,1-9; Jon 1; Luk 24,25-27

Základní verš

„K tomu, co vám přikazuji, nic nepřidáte a nic z toho neuberete, ale budete dbát na přikazy Hospodina, svého Boha, které vám udílím.“ 5 Moj 4,2

Hlavní myšlenka

Slova Bible nám byla předána takovým způsobem, aby nám dávala nahlédnout do Božích záměrů. Současně nám v nich Pán Bůh dává rady, jak žít plnohodnotným životem k jeho slávě.

Inspirovaní Boží mluvčí

Apoštol Petr říká jasně, že „z popudu Ducha svatého mluvili lidé, poslaní od Boha“ (2 Petr 1,21). Tito lidé byli inspirováni k mluvení – k ústnímu předávání (tradování) Božího zjevení. Písemné zachycení tohoto poselství je často pozdější záležitost.

Základní verš žádá přísnost pro náš výklad. K tomu, co Bůh řekl, není co dodat. A o to, co Bůh řekl, jde. Nikoli o to, jaký na to má kdo z nás názor, co kdo z nás k tomu řekne. Nemáme se proto soustředit na výklady, ale hledat a usilovat o Hospodinovo živé slovo.

Pojem pro tento týden

Popud (2 Petr 1,21). – Tento biblický text „v sobě zahrnuje myšlenku, že proroci byli vedeni Duchem svatým tak, jako loď je hnána větrem. Duch svatý je zcela ovládal.“ (7BC 602)

INSPIRACE BIBLE

1. Jakým nařízením a právům učil Mojžíš? K čemu tato nařízení měla sloužit? Jak s nimi měl lid zacházet? 5 Moj 4,1-9

Ptal se Mojžíš lidu, zda chtějí tato nařízení dodržovat? Zajímalo Boha, co si o jeho nařízeních lidé myslí? Zvýšila by se jejich závaznost, kdyby si lidé odhlasovali, že závazná jsou? Proč Mojžíš oněm nařízením učil? Jaké důsledky má mít dodržování všech Hospodinových nařízení? Jak měla vypadat starozákonní „misie“? V pozadí Mojžíšova úsilí bylo přimět lid vzít všechna Hospodinova nařízení zcela vážně.

2. Co Mojžíš předpověděl o dalších pokynech, které Boží lid dostane po jeho smrti? 5 Moj 18,18.19

„Duch svatý vedl Mojžíše při výběru materiálu, který měl zaznamenat; osvěžil mu paměť, aby si všechno jasně vybavil, a vedl ho při psaní. Mojžíšova 5. kniha není záznamem něčeho úplně nového. Mezi záznamy historických událostí jsou však přidány některé předpovědi a nové pokyny, které Duch svatý zjevil přímo Mojžíšovi, aby je zaznamenal.“ (T. H. Jemison)

3. Co se dovídáme z Ježíšova výroku v Luk 24,27 o tom, na jaké části se v té době dělil Starý zákon?

Pořadí starozákonních knih v hebrejském znění:

Zákon	–	pět knih Mojžíšových (známe pod hebrejským názvem Tóra);
Proroci	–	čtyři dřívější prorocké knihy: Jozue, Soudců, Samuelova (1. a 2.) a Královská (1. a 2.);
	–	čtyři pozdější prorocké knihy: Izajáš, Jeremjáš, Ezechiel a 12 malých proroků (v jedné knize);
Spisy	–	zbývající knihy.

Zákon je přímé Hospodinovo slovo. Proroci pak přinášejí Hospodinovo slovo zprostředkovaně do konkrétní situace a ve Spisech jde o lidskou reakci na zaslechnuté Hospodinovo slovo. Ve středu pozornosti je tedy to, co Bůh říká. Naše dělení Starého zákona, podle řeckého překladu Septuaginty, klade oproti hebrejskému dělení větší důraz na časovou následnost popisovaných dějů.

Jak inspirace působí

Pondělí 18. leden

INSPIRACE A PROROCI

Zdá se, že Duch svatý si nevybíral pisatele Bible podle nějakých konkrétních schopností. Jedině Bůh zná důvody, na základě kterých si je zvolil.

1. Co se z následujících kapitol dovídáme o uvedených Božích mluvčích? Jonáš (Jon 1), Balám (4 Moj 22-24), David (Žalm 51). S jakým „materiálem“ Bůh pracuje?

Byla jejich lidskost a selhávání překážkou jejich použitelnosti Bohem? Jsou díky svým postojům a svému jednání méně důvěryhodní? Čím jsou důvěryhodní? Dal jim Bůh možnost výběru v tlumočení jeho poselství? Museli se před přijetím a nesením Božího poselství nějak polepšit? Co se dovídáme o Božích měřících na nositele jeho poselství?

Duch svatý použil biblické pisatele i přes jejich poklesky a nedostatky. Bůh spolupracoval s hříšníky, protože nikoho jiného neměl k dispozici (Řím 3,23). Z Boží milosti se mnozí bibličtí proroci i přes své lidské nedostatky stali lidmi s vynikající povahou a vlastnostmi (Žid 11,8-10).

„V době, kdy Bůh povolal Abrahama, Abraham nebyl známým mužem, nebyl zákonodárcem ani dobyvatelem. Byl to prostý pastýř, bydlel ve stanech, zaměstnával mnoho pomocníků, se kterými dobýval skrovné živobyčí. Sláva, které se mu dostalo, byla důsledkem jeho věrnosti Bohu, jeho důsledné čestnosti a spravedlivého jednání. Jeho nesobecký život však způsobil, že se stal 'podívanou světu, andělům i lidem' (1 Kor 4,9)... Díky Abrahamovu zbožnému životu se správné poznání Hospodina dostalo k tisícům lidí; a jeho světlo bude svými paprsky ozařovat cestu všech lidí, kteří, podobně jako Abraham, ve svém životě usilují o zbožnost, víru, nesobeckou lásku a poslušnost.“ (YI, 4.3.1897)

2. Všimni si, že pisatelé Bible často nechápali poselství, které zprostředkovali od Boha (Dan 8,27). Co nám to naznačuje o způsobu, jakým Bůh pracuje? A co nám to říká o pisatelích Bible? Je pochopení a porozumění nutné pro přijetí Hospodinova poselství? Co dělali pro to, aby dosáhli lepšího porozumění? 1 Petr 1,10-11 Kde (u koho) hledali informace? Dan 9,4-23

JEDNOTA BIBLE JE DŮKAZEM INSPIRACE

Jednota Bible není v tom, že by uniformní autoři opakovali stále stejné myšlenky, nýbrž v tom, že původ všech výpovědí je jeden a směr, k němuž svědectví Bible míří, je také jeden.

„Jednota je jednou z nejzřetelnějších vlastností Písma. Je zde jednota účelu – historie plánu spasení. Je zde jednota tématu – Ježíš Kristus Je zde naprostá shoda v učení – nauky Starého zákona a Nového zákona jsou totožné. Je zde jednota v dějinném vývoji – pravidelný postup od stvoření a pádu do hříchu až po vykoupení a závěrečné obnovení. Je zde jednota v souvislosti jednotlivých proroctví. Jak je to možné? Duch, který promlouval prostřednictvím Mojžíše, je stejným Duchem, který o šestnáct století později promlouval skrze Jana, pisatele knihy Zjevení. A v průběhu všech století mezi tím tentýž Duch svědčil o tomtéž Bohu Otci a tomtéž Mesiáši a o tomtéž plánu záchrany lidstva.“ (T. H. Jemison)

1. Jak Pán Ježíš používal starozákonní proroctví, aby dokázal, že je Mesiáš? Luk 24,25-27

Ježíš je svorníkem poselství Bible. Hospodinova slova k němu odkazují. Jak je možno jednotu poselství Bible objevit? Potřebujeme k prozření Ježíše i dnes? Jak překonat svou nechápavost? Jakou roli hraje víra při objevování Ježíše v Bibli? Je-li Bible o Ježíši, lze v ní objevovat ještě něco jiného?

„Biblické pravdy jsou jako skryté perly. Musíme je hledat, s bolestným úsilím je dobývat. Lidé, kteří se domnívají, že mají nadpřirozené poznání – a o tomto poznání si myslí, že je velice hluboké – budou na základě povrchní četby Písma mluvit o rozporech v Bibli a budou autoritu Písma zpochybňovat. Avšak ti, jejichž srdce je v souladu s pravdou a poslušností, budou studovat Písmo se srdcem připraveným přijmout Boží doteky. Duchovně osvícený člověk vidí v Bibli duchovní jednotu, jednu zlatou nit vinoucí se celým Písmem.“ (1SM 20)

INSPIRACE A DĚJINY

Bůh skrze Ducha svatého přímo ovlivňoval, co má být v biblických spisech obsaženo.

1. Co říká Jan o obsahu svého evangelia? Proč napsal právě to, co napsal? Jan 21,25; 20,30.31

Znamená to, že Jan vybíral, co zapsat? Proč můžeme věřit tomu, že vybral správně a to pravé? Co chtěl Jan probudit svým spisem? Potřebujeme vyčerpávající informace o Ježíšovi k tomu, abychom mu důvěřovali?

Jan nepopisuje všechno, o čem pojednávají ostatní evangelia, ale přidává záznam toho, co další evangelia neobsahují. Přesto v jeho evangeliu máme zprávu pouze o několika týdnech z celého života a služby Pána Ježíše.

Ať informace v Bibli „pocházejí z osobního pozorování, ústních nebo písemných zdrojů nebo přímého zjevení, všechny byly dány pisatelům skrze vedení Duchem svatým. To je zárukou důvěryhodnosti Bible.“ (SDAB 10)

2. Jakou roli v Bibli mají zprávy o historických událostech? 1 Kor 10,11; Luk 1,4

„Bible zjevuje Boží záměr v jeho dynamickém rozhovoru s lidským rodem, ne jako sbírku abstraktních nauk. Jeho sebezjevení vyrůstá z kořenů skutečných událostí, které se odehrály v konkrétním čase a na konkrétním místě. Hodnověrnost historických záznamů je velice důležitá, protože tyto záznamy tvoří rámec pro naše pochopení Božího jednání a jeho záměrů s námi... Biblická historie zaznamenává události sporu mezi dobrem a zlem a stává se tak svědectvím o Božím jednání, stejně jako vodítkem pro lidi hledající spasení.“ (SDAB 10)

Také životopisy v Bibli vypovídají o Boží inspiraci. Na rozdíl od mnoha starověkých životopisů, Bible nezamlčuje chyby a slabosti postav. Nijak je tím neomlouvá, ale popisuje, jací skutečně byli a čím se stali, když Bůh začal pracovat na nich a skrze ně.

3. Proč nás pravdivý popis života biblických mužů a žen může povzbudit, že s Boží pomocí můžeme dosáhnout změny i v našem životě?

NEOMYLNÉ ZJEVENÍ

1. Zdůrazňoval Pán Ježíš autoritu a inspiraci Starého zákona? Mat 5,17-19 Je třeba dokazovat správnost a pravdivost zpráv Starého zákona? Potřebuje víra důkazy?

2. Jakým způsobem Ježíš používá Starý zákon? Např. Noe a potopa – Mat 24,37-39; zázrak padání maný – Jan 6,32. Čemu nás tím Ježíš učí?

Jak je to s chybami při opisování a dalšími nepřesnostmi způsobenými přepisováním? Z velkého počtu rukopisů biblických knih, které dnes mají učenci k dispozici, je patrné, že v průběhu staletí došlo k některým písařským chybám. To vedlo ke snaze zrekonstruovat původní text, což je činnost známá pod názvem textová kritika. Bibličtí odborníci vzali v úvahu tisíce existujících rukopisů biblického textu a připravili tzv. „kritické vydání“, které je opatřené všemi významnějšími textovými odchylkami. Učíme se na tom, že je třeba pozorně naslouchat a pracně hledat, než člověk pochopí pravdivost slov: „Litera zabíjí, ale Duch dává život.“ (2 Kor 3,6)

Jaký postoj však zaujmeme i k těm několika chybám, které byly zaznamenány? Skutečnost, že Boží slova byla zapsána, že se uchovala a jsou dnes dostupná, že jim lze rozumět a dodnes pozitivně ovlivňují život a víru lidí, je zázrakem. Ve vděčnosti za toto poselství nemohou případné lidské chyby vztah s Bohem nijak ohrozit. Vždyť ani naše pochopení Hospodinových slov není bezchybné. Ačkoli se lidé mohou mýlit, Bůh, který mluví skrze svědectví omylných lidí, se nikdy nemylí.

„Nikdo nemůže vylepšit Bibli tím, že se bude snažit vysvětlovat, co tím Bůh chtěl říci nebo co měl říci. Občas se na nás někdo důležitě podívá a řekne: ‘Nemyslíte si, že tady bude chyba, která vznikla při opisování nebo při překladu?’ Je to opravdu možné, jenže mysl, která je tak úzkoprsá, že pochybuje a pohoršuje se nad takovou možností nebo pravděpodobností, se bude stejně tak pohoršovat nad tajemstvími inspirovaného slova. Ochablé myšlení těchto lidí není schopno chápat Boží záměry... Když Bůh představuje nebezpečí posledních dnů, nepověřil žádného smrtelného člověka, aby odhalil skrytá tajemství ani neinspiroval nějakého jednotlivce nebo skupinu lidí, aby vynášeli úsudek o tom, co je inspirované a co není... Já beru Bibli takovou, jaká je, jako inspirované slovo. Věřím všemu, co je v celé Bibli zapsáno.“ (1SM 16.17)

Doporučené studium

„Pokud lidé na základě svého omezeného soudu považují za důležité, aby zkoumali Písmo a určovali, co v něm je inspirované a co ne, postavili se před Ježíše a chtějí mu ukázat lepší cestu, než tu, po které nás on vedl... Objevují se lidé, kteří se domnívají, že v Božím slovu našli něco, co mohou kritizovat. To pak předkládají druhým jako důkaz své velké moudrosti. Mnozí z nich jsou bystří a učení lidé, jsou výřeční a schopní, jejich životním dílem však je znepokojovat mysl v otázce inspirace Písma. Na mnohé lidi mají takový vliv, že se na věci dívají stejně jako oni. A toto působení přechází z jednoho na druhého, přesně tak, jak si to satan přál, až dojdou naplnění slova Kristova: 'Ale nalezne Syn člověka víru na zemi, až přijde?' (Luk 18,8)

Bratři, nedopusťte, aby se vaše mysl nebo ruka zapojila do kritizování Bible. To je činnost, do které by vás satan rád dostal; není to však práce, ke které vás Pán povolal.“ (1SM 16.17)

Doplňující otázka

Jaký je rozdíl mezi „kritizováním Bible“ ve smyslu předchozího citátu a kladením otázek, které nám mohou pomoci Písmu lépe porozumět?

Shrnutí

Duch svatý „pudil“ proroky, aby pro druhé srozumitelně tlumočili Boží poselství. Bible, kterou dnes máme, je inspirované Boží slovo. „Bůh ve svém slovu poskytuje lidem vědomosti potřebné ke spasení. Písmo svaté je proto třeba přijímat jako autoritativní, neomylné zjevení Boží vůle. Je měřítkem charakteru, zjevuje věrouku a je zkušebním kamenem pro posuzování zkušeností.“ (VDV 10)

VZNIK A UCHOVÁNÍ PÍSMO

Texty ke studiu

5 Moj 31,24-26; Jer 36; 2 Petr 3,15.16; Skut 20,29.30; 1 Kor 10,11

Základní verš

„Slovo Hospodinovo zůstává na věky – to je to slovo, které vám bylo zvěstováno v evangeliu.“ 1 Petr 1,24.25

Hlavní myšlenka

Duch svatý nejen inspiroval vznik Bible, ale také nadpřirozeným způsobem uchoval ty spisy, které chtěl, aby lidé dalších generací měli a studovali. Bible je zvláštní knihou nejen díky svému vzniku, ale také díky tomu, jak se k nám dostala. Musíme ji brát vážně, cenit si jí pro to, čím je, a otevřít se jí, aby nás mohla vést k Ježíši Kristu, našemu Spasiteli a Pánu.

Psané zjevení dal Pán Bůh lidem až v době Mojžiše

„V prvních dvaceti pěti staletích lidských dějin neexistovalo psané Boží zjevení. Lidé, kteří se učili od Boha, sdělovali své poznatky jiným, a tak poznání přecházelo z otce na syna, z generace na generaci. Písemné zaznamenávání Božího slova ... pokračovalo po šestnáct staletí.“ (VDV 9)

Pojem pro tento týden

Kánon. – Původní řecké jméno znamenalo třtinu, měřítko či pravítko. Od toho byl odvozen přenesený význam: kritérium, pravidlo, norma. V teologické terminologii slovo *kánon* používáme pro označení autoritativní sbírky knih Starého a Nového zákona, které přijímáme jako inspirované Boží slovo.

VZNIK STARÉHO ZÁKONA

1. Psal Mojžiš své knihy z vlastního rozhodnutí? 2 Moj 17,14 Jak Pán Bůh v Mojžišově době zdůraznil zvláštní důležitost uchování inspirovaných spisů? 5 Moj 31,24-26

Proč byla „knihy zákona tohoto“ vůbec uchovávána? Jako roli zde hrála schránka úmluvy? V tomto oddílu se poprvé setkáváme s příkazem, aby inspirované spisy byly uloženy na zvláštním místě a projevovala se jim úcta.

2. Kam Samuel o několik staletí později uložil své spisy a proč? 1 Sam 10,25

Knihy nebyla dostupná všem, a přesto byla všem určena. Byla tak chráněna před zneužíváním?

„V průběhu staletí jeden prorok po druhém z popudu Ducha svatého psali a tyto knihy lidé přijímali jako Boží poselství. Kněží nebo jiní náboženští vůdcové spisy proroků uchovávali ve svých soukromých sbírkách nebo je ukládali na bezpečné místo v chrámu. Některé spisy tam přetrvaly po staletí – až všechny dostupné posvátné spisy byly shromážděny a uspořádány... Starozákonní spisy zřejmě nebyly shromážděny do jedné sbírky dřív, než došlo k návratu a k obnovení Izraele; tedy za dnů Ezdráše a Nehemjáše.“ (T. H. Jemison)

3. Z čeho můžeme usuzovat, že kniha Paralipomenon byla napsána po návratu Židů z babylónského zajetí? 2 Par 36,22.23

„Mnoho knih z doby před zajetím přečkalo zničení Jeruzaléma a babylónské zajetí. To je patrné ze skutečnosti, že Daniel v průběhu zajetí v Babylónii používal knihu proroka Jeremjáše (Dan 9,2), a také z toho, že v knize Paralipomenon jsou zmínky o 20 různých knihách. Tyto knihy jednak sloužily jako zdroj materiálu pro obsah tohoto díla a jednak v nich lidé mohli najít mnoho dalších myšlenek, kterých se kniha Paralipomenon jen lehce dotýká.“ (1BC 38)

UCHOVÁNÍ STARÉHO ZÁKONA

1. Přečti si vzrušující události, které popisuje Jer 36 a povšimni si: Bůh přikázal, aby Jeremjáš napsal své poselství na svitek. Bůh měl zájem na tom, aby bylo uchováno. K jakému účelu to mělo sloužit?

Jak se stalo, že se nakonec poselství dostalo ke králi? Co poselství způsobilo? Jaké důsledky to mělo pro pisatele? Bylo možno poselství umlčet? Je nůž a oheň mocnější než bezmocné slovo? Jaké byly důsledky královy snahy zničit Boží slovo? (v. 29-32)

„Více než všichni ostatní proroci kladl (Jeremjáš) důraz na učení Mojžíšova zákona a ukazoval, jak mohou přinést nejvyšší duchovní požehnání národu a každému jednotlivci.“ (PK 271)

Vládcové i ostatní lidé se obrátili proti Jeremjášovi, protože se jim nelíbila jeho otevřená řeč. Jeremjáš je varoval, že pokud se judské království neobráťí zpět k Bohu, budou odvedeni do babylónského zajetí. Napomínal je také, aby Babylóňany nedráždili spojenectvím s Egyptem. Bůh dal Jeremjášovi poselství také pro krále Jójakíma. Nejen že mu oznámil dobytí Jeruzaléma, ale také předpověděl, že král bude usmrcen (Jer 22,18.19). Jójakím se rozhněval a nechal Jeremjáše uvěznit. To však proroka neodradilo a nadále předával tvrdošíjněmu králi Boží poselství.

Jójakímova zkušenost je dokladem toho, že lidské snahy zničit Boží slovo se promění dokonce v ještě mocnější svědectví.

2. Přečti si 2 Král 22,3-20. Co se stalo s králem po vyslechnutí poselství nalezené knihy? Co v době krále Jóšijáše způsobilo reformaci? Kdy se člověka mohou Hospodinova slova dotknout a proměnit ho? Proč mohla reformace nastat?

„Rozhodl se (Jóšijáš), že se bude řídit jejími radami, že učiní vše, co je v jeho moci, aby seznámil lid s jejím učením (knihy zákona), a že jej povede k tomu, aby se v něm vypěstovala úcta a láska k zákonu nebes.“ (PK 265)

VZNIK NOVÉHO ZÁKONA

Vytvoření novozákonních knih vyžadovalo mnohem méně času než složitější proces sestavení knih Starého zákona. Zřejmě proto, že jednak v té době již existoval autoritativní kánon Starého zákona jako předloha, jednak Nový zákon pokrývá mnohem kratší dějinné období a většinu novozákonních knih napsali očití svědkové.

„Proces krystalizace sbírky Nového zákona probíhal v prvních čtyřech stoletích, v době, kdy lidé vedení Duchem svatým tyto spisy uznali jako inspirované Boží slovo. Tito lidé vybírali knihy Nového zákona podle dvou zásad či měřítek: 1) Byl autorem apoštol nebo jeho blízký spolupracovník? 2) Je obsah knihy v souladu s jinými knihami Písma a odpovídá křesťanské zkušenosti? Tyto dvě zásady by však bez působení Ducha svatého nebyly dostatečnou zárukou pro správný výběr. Biblické knihy byly inspirovány při svém vzniku a jejich přijetí do kánonu v žádném případě nezvyšilo jejich inspiraci.“ (T. H. Jemison)

1. Jaký vztah měl apoštol Pavel k evangelíím? 1 Tim 5,18; Luk 10,7

2. Jak se apoštol Petr vyjádřil o Pavlových spisech? 2 Petr 3,15.16

Jak lidé Pavlova slova zneužívali? Jací lidé takto zacházejí se slovy Písma a proč? Proč Petr projevuje úctu Pavlově moudrosti?

„Jakmile se začaly šířit záznamy o Spasitelově životě a objevily se dopisy adresované jednotlivým sborům nebo skupinám sborů, sbory si začaly spisy od stejných autorů vzájemně vyměňovat (Kol 4,16). V některých případech lidé posílali některé opisy svým příbuzným a přátelům, kteří žili v jiných městech nebo zemích. To způsobilo, že spisy apoštolů a těch, kdo byli blízko Ježíši, se brzy rozšířily a byly přijímány v poměrně krátké době. Pavlovy listy, které se všeobecně považují za nejranější novozákonní knihy, křesťané všude přijímali téměř okamžitě.“ (T. H. Jemison)

UCHOVÁNÍ NOVÉHO ZÁKONA

Nový zákon je pokračováním Božího zjevení, ovšem setkáváme se v něm s novým světlem, které na tento svět přinesl Pán Ježíš. Musíme však mít na paměti, že nové světlo, které by bylo v rozporu se starým světlem, není světlo. Můžeme si být jisti, že sedmadvacet knih, které dnes máme v Novém zákonu, bylo zachováno do dnešní doby proto, abychom je mohli používat k vlastnímu užítku. Mezi křesťany kolovalo mnoho spisů, které jsou dnes označovány jako pseudoepigrafa (žispisy). Mnohým z nich bylo neoprávněně připisováno autorství známých apoštolů nebo významných církevních starších. To jistě působilo zmatek, ale Duch svatý nedopustil, aby se tyto spisy staly součástí novozákonního kánonu.

1. Před čím Pán Ježíš varoval v Mat 24,11?

2. Jak apoštol Pavel nazývá falešné učitele, kteří se snaží překroutit Boží zjevení? Skut 20,29.30

Co jsou to „scestné řeči“? Proč si „draví vlci“ troufli přijít až po Pavlově odchodu? Jak je možno se těmto lidem bránit? Jak rozpoznat, zda obrana proti těmto lidem není ve skutečnosti obranou vůči Bohu?

Posměvači a kritici v apoštolské době zesměšňovali Pavlovo učení (Skut 17,16-34) a kritizovali zaslíbení o druhém Kristově příchodu (2 Petr 3,3-6), o stvoření a potopě.

ZACHOVÁNY PRO NÁŠ UŽITEK

V 1 Kor 5,9 se Pavel zmiňuje o dnes již neznámé (možná také inspirované) epistoletě, kterou už dříve napsal korintským. V Bibli jsou zmínky o mnoha nezachovaných knihách. Ve Skut 20,35 Pavel cituje Ježíšova slova, která nejsou nikde jinde v Novém zákoně zaznamenána. Jan potvrzuje, že evangelia neobsahují záznam o všem, co Ježíš dělal a učil (Jan 21,25). Věříme proto, že inspirování nebyli jen autoři spisů, nýbrž i jejich redaktoři (pořadatelé) a překladatelé.

„To, že psaní dopisů bylo pro apoštoly běžnou praxí, vyplývá z 2 Kor 10,9.10. Dopisy, které se nám v Novém zákoně dochovaly pro náš užitek, jsou jen částí všech rad, které apoštol Pavel dával mnoha skupinám věřících, ze kterých organizoval sbory.“ (6BC 692)

1. Co apoštol Pavel píše o důvodu, proč Pán Bůh zachoval Písmo? 1 Kor 10,11

Bible byla napsána pro každého z nás. Může jí rozumět jak odborník, tak i laik. Každému ovšem dá práci jí porozumět a nikdo nemůže počítat s tím, že odborníci budou přemýšlet za nás a my se jen necháme pohodlně krmit. Neměli bychom spoléhat na to, co si druzí myslí o Bibli. Nic nemůže nahradit naše vlastní studium, hledání Božího poselství a radost z nacházení. Studium však vyžaduje nejen čas a námahu, ale i disciplínu (kázeň, přístnost, řád, pravidelnost) a odvahu nevzdát se a „nehodit flintu do žita“, když se výsledky nedostaví tak, jak jsem čekal. Při studiu Písma neplatí zásada: blahoslavení, kteří nic neočekávají, protože nebudou zklamáni.

2. Co nás Ježíšovo podobenství o rozséváči učí o tom, jak získat užitek ze studia Písma? Mat 13,3-9; 18-23

Jak připravit dobrou půdu, do které zrno padne a vydá užitek? Jak se zbavit nestálosti a roztěkanosti („trní“)? Jak se bránit mělkosti, nedbalosti a povrchnosti? Co si počít s vlastní neomylností, zakonzervovaností a „skalnatou“ zátuhlostí? Jak bojovat s vlastní nechápavostí a lhostejností („podél cesty“)? Jak si v tomto zápase o zaslechnutí a přijímání Božího slova můžeme pomáhat?

Doporučené studium

„V době před Ezdrášem a Nehemjášem se zřejmě všechny zmínky o ‘knihách’ vztahovaly na Mojžišovy knihy, Pentateuch. Za Ezdráše a Nehemjáše však ‘knihá zákona’ začala mít zřejmě širší význam a zahrnovala také ostatní spisy. Židovská tradice naznačuje, že tito dva Bohem vedení vůdcové byli do velké míry zodpovědní za vytvoření sbírky starozákonních spisů. V době Kristově se Židé domnívali, že sbírka posvátných spisů – zvaná kánon – byla sestavena ve dnech Ezdráše a Nehemjáše. Na koncilu, který se konal r. 90 po Kr. v Jamnii, již jeruzalémská Židé byli jednotni v tom, které knihy tvoří kánon Starého zákona.

Slovo kánon naznačuje, že se jedná o něco, co je odměřeno, co se přijímá na základě jasně stanovených pravidel... V aplikaci na Starý zákon to znamená, že posvátné spisy, ze kterých je vytvořen, splňují podmínky pro zařazení mezi svatá Pisma.

Každá kniha se dostala do kánonu proto, že je inspirovaná. Věříme, že výběr knih, které tvoří kánon, nebyl ponechán na lidské moudrosti. Tentýž Duch svatý, který inspiroval pisatele, vedl také myslí těch, kteří určovali, které knihy budou zachovány pro další generace. Byla to Boží autorita, která stála nad jejich výběrem, a Bůh skrze inspiraci také potvrdil každou knihu, která se stala součástí sbírky biblických knih.“ (T. H. Jemison)

„Ježíš Kristus a apoštolé rozhodně věřili v autoritu a inspiraci hebrejské Bible. Tento fakt potvrzuje řada textů... Navíc, stovky citátů z přinejmenším třiceti starozákonních knih ukazují, jak vysoce si zakladatel křesťanství a jeho nejbližší následovníci těchto knih vážili.“ (1BC 44.45)

Shrnutí

Ne všechny spisy proroků byly zachovány pro další generace. Bibli, jak ji známe po vytvoření pevné sbírky (kánonu), však Pán Bůh zachoval, aby sloužila pro varování a vedení Božho lidu.

JAZYKY A PŘEKLAD BIBLE

Texty ke studiu

2 Tim 2,15; Zj 22,18.19

Základní verš

„Tu jsem viděl jiného anděla, jak letí středem nebeské klenby, aby zvěstoval věčné evangelium obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu.“ Zj 14,6

Hlavní myšlenka

Od doby babylónské věže vzniklo na zemi ohromné množství jazyků a dialektů. Jazyky navíc procházejí neustálým procesem změn. To představuje obrovský úkol, chceme-li splnit Boží pověření a rozšířit Boží slovo lidem všech jazyků.

Jazyky Bible

Většina Starého zákona byla napsána hebrejštinou, několik krátkých oddílů pak aramejštinou. Nový zákon byl napsán řečtinou koiné (lidová forma řečtiny), v protikladu ke klasické řečtině, kterou spisovatelé v té době používali. V době Kristově Židé i Ježíš běžně mluvili aramejsky, Bibli však v synagogách stále četli v hebrejštině. S překladem Bible se poprvé začalo ve třetím století před Kristem, kdy byl přeložen Starý zákon do řečtiny. Ke konci druhého století našeho letopočtu byl Nový zákon přeložen do syrštiny (forma aramejštiny), do latiny a pro věřící v horním Egyptě do koptštiny. V roce 1995 byla Bible (nebo některé její části) přeložena již do 2 123 jazyků.

Pojem pro tento týden

Septuaginta. – Jedná se o Židy pořízený překlad Starého zákona do řečtiny pro Židy v Egyptě. S překladem se začalo ve třetím století před Kristem a byl dokončen okolo roku 150 před Kristem. Běžně se označuje zkratkou LXX, tedy římskou číslovkou, která odkazuje k sedmdesáti učencům, kteří se údajně podíleli na překladu.

BIBLICKÁ HEBREJŠTINA

1. Jaký výraz Bible používá pro jazyk, kterým mluvili starozákonní Izraelci?

Iz 19,18 _____ 2 Král 18,26.28 _____

Neh 13,24 _____ 2 Kor 3,14 _____

Biblická hebrejšтина patří mezi starověké semitské jazyky. Mluvili jí Židé a kenaanské národy. Většinu hebrejských slov tvoří tři souhlásky, což činí hebrejské věty krátké (strohé) a úderné. Sedmé přikázání má v angličtině pět slov, zatímco v hebrejštině jen dvě. Třiadvacátý žalm v hebrejštině tvoří 57 slov, kdežto v českém překladu 90 slov. Hebrejšтина dodává Starému zákonu dynamiku a zvláště živou, výraznou a krásnou poetičnost.

2. Jaký byl jeden z běžných způsobů uchovávání rukopisů ve starozákonních dobách? Jer 32,14

Tento obyčej potvrdili archeologové, kteří našli mnoho starověkých záznamů uložených v hliněných nádobách. Nejznámější je nález svitků v Kumránu u Mrtvého moře, které pocházejí z třetího století před Kristem až prvního století po Kristu.

„Tento nález nám poskytl rukopisy Bible o tisíc let starší než nejstarší hebrejské texty Bible, které byly známy před tím, než tyto svitky byly vyneseny na světlo. Toto má pro nás obrovský význam, protože jsme tak získali ukázky všech starozákonních knih, kromě jedné (Ester), v takové podobě, jak se používaly v době Kristovy služby. Jinými slovy, nyní víme, jak vypadala Bible za časů Kristových. Na svitcích od Mrtvého moře jsme si ověřili, že Bible, jak ji známe dnes, se téměř neliší od těchto starověkých rukopisů.“ (1BC 34)

3. Jak nazývá Starý zákon Lukáš (Luk 24,27) a jak Pavel (2 Kor 3,14)? Znamená termín „starý“ totéž, co zastaralý, staromódní, starobylý, vyčpělý, odepsaný, nebo staroslavný, osvědčený, moudrý?

4. Posiluje tvoji důvěru ve spisy Starého zákona skutečnost, že to jsou Písma, na která se odvolával Pán Ježíš a apoštolé?

ARAMEJŠTINA V BIBLI

Aramejšтина je jazyk blízký hebrejštině, kterým mluvili obyvatelé horní Mezopotámie a Sýrie. Byl to jednoduchý jazyk, který se snadno učil, a proto jej přejali obyvatelé Asýrie a Babylónie. Peršané učinili aramejštinu oficiálním jazykem své říše. Židé v důsledku babylónského zajetí začali aramejštinu používat místo hebrejštiny. V době Kristově byla aramejšтина mateřským jazykem lidí žijících v Palestině. Ezdráš 4,8 až 6,18; 7,12-16; Daniel 2,4 až 7,28 a jeden verš v knize Jeremjáš (10,11) byly napsány v aramejštině.

1. Kde se poprvé ve Starém zákoně vyskytuje aramejské slovo? 1 Moj 31,47

Lában použil aramejský název Jegar-sahaduta a Jákob hebrejské pojmenování Gal-ed. Oba výrazy znamenaly totéž – „násep svědectví“.

2. Proč vyslanci krále Chizkijáše žádali nejvyššího číšníka, aby s nimi mluvil aramejsky? 2 Král 18,26

3. Jak takové texty, jako Mar 5,41; 15,34; 1 Kor 16,22, dokládají, že Pán Ježíš i apoštol Pavel mluvili aramejsky?

„V době Kristově se Bible při bohoslužbách v synagogách stále četla v hebrejštině. Mnoho lidí, zvláště žen, jí však nerozumělo. Proto se stalo běžnou praxí, že se v synagogách čtené pasáže Písma překládaly do aramejštiny. Později se začal pořizovat psaný překlad Starého zákona do aramejštiny, tak zvané Targumy... (Mluvená hebrejšтина se už v době před Kristem stala bohoslužebným jazykem.) Aramejšтина zůstala až dodnes živým jazykem a stále se v některých částech Blízkého východu používá pod názvem syrština.“ (1BC 30)

NOVOZÁKONNÍ ŘEČTINA

Ve čtvrtém století před Kristem, v důsledku rozpínavosti říše Alexandra Velikého, se ve většině zemí okolo Středozemního moře a na Středním východě rozšířila řecká kultura a jazyk. Později římská říše převzala řečtinu jako světový jazyk. S největší pravděpodobností všech sedmadvacet knih Nového zákona bylo napsáno řecky. Pro mnoho náboženských pojmů v Novém zákoně se však musela najít slova, která původně neměla náboženský význam.

1. Když byl apoštol Pavel zatčen, překvapil římského důstojníka tím, že mluvil řecky, a zapůsobil na zástup tím, že je oslovil aramejsky. Proč? Co používáním různých jazyků apoštol sledoval? Skut 21,37-39; 22,2,3

Pro studium Bible není nutné, abychom ovládali původní jazyky, zvláště když máme k dispozici řadu moderních překladů. Znalost hebrejštiny a řečtiny je však dobrou pomůckou k pochopení původního záměru pisatelů jednotlivých částí Bible, souvislostí, detailů a důrazů textu.

Následující příklady ukazují, jak znalost řeckého jazyka pomáhá při pochopení smyslu biblického textu:

- 1 Jan 3,4 – hřích (řecky hamartia) znamená minout cíl; v této souvislosti uchýlit se od mravního zákona, porušit zákon.
- 2 Kor 7,9 – pokání (řecky metanoia) znamená změna myslí, ve smyslu změny k lepšímu, což přináší dobré výsledky.
- Řím 3,20 – být ospravedlněn (řecky dikaios) znamená prohlásit za pravdu; vyhlásit, co je pravda; jednat s někým jako se spravedlivým; skutek, kterým se člověk dostává do správného vztahu s Bohem.
- Ef 4,22 – způsob života (řecky anastrophe) znamená životní styl, jednání, chování. V této souvislosti je zde vyjádřena myšlenka, že nová přirozenost má nahradit starou přirozenost člověka.
- Mat 16,18 – Petr (řecky Petros) znamená malý kámen ve srovnání s řeckým slovem petra, které představuje velkou, nepohnutelnou skálu. Na malém kamenu není možné založit církev. Ježíš v této slovní hříčce poukazuje na sebe jako na Skálu (1 Kor 3,11; 10,4).

RŮZNÉ VERZE

1. Jak se Bůh vyjadřuje o těch, kteří záměrně mění Boží zjevení? Zj 22,18.19

Slova o přidávání či ubírání textu Zjevení platí pro Bibli obecně (5 Moj 4,2) a jsou vodítkem překladatelům i vykladačům, aby nenakládali s Božím slovem svévolně. Podobně píše i Pavel v 1 Kor 4,6. Popiš, jakým způsobem se běžně přidává a ubírá z textu. Jak tomu čelit? Jakou váhu mají naše domněnky a názory vzhledem k těmto výzvám? Není ubíráním z textu skutečnost, že některé části Starého zákona máme za dobově podmíněné?

Ellen Whiteová píše: „Viděla jsem, že Bůh zvláštním způsobem střeží Bibli; v dobách, kdy existovalo jen několik málo výtisků, učení mužové v některých případech změnili slova, aby – podle jejich domnění – Bibli učinili srozumitelnější. Ve skutečnosti však naopak zkreslili to, co bylo jasné, tím, že vycházeli ze svých pohledů, kterým vládla tradice. Já jsem však viděla, že Boží slovo jako celek je dokonalý řetěz, ve kterém jedna část je spojena s druhou a jedna druhou objasňuje.“ (EW 220.221)

I kdyby se v Bibli vyskytly nějaké chyby způsobené lidskými změnami, vezmeme-li v úvahu všechna ostatní místa, která se vyjadřují k danému tématu, dojdeme ke správnému výkladu.

Rozdíly mezi verzemi mají svůj původ v Septuagintě. To, že novozákonní pisatelé používali právě Septuagintu jako svoji Bibli, vysvětluje, proč celkem běžně nacházíme drobné odchylky v citacích textů ze Starého zákona, jak jej známe v překladu z hebrejštiny.

2. Srovnej Starý zákon s Novým zákonem: 2 Moj 16,33 a Žid 9,4; Žalm 102,26-28 a Žid 1,10-12; Žalm 40,7 a Žid 10,5; 5 Moj 32,35.36 a Žid 10,30.

Přestože Bible je kniha stará tisíciletí, byla bez významnějších změn zachována až do současné doby a dnes oslovuje různé národy v jejich vlastních jazycích. Bible je univerzální knihou pro celý svět a pro všechny doby. Naplňuje ty nejhlubší tužby lidského srdce.

JAK JE TO S MODERNÍMI PŘEKLADY?

Počet všech jazyků a dialektů na světě se sice odhaduje na 6 528, mnoho z nich však používají jen velice malé skupiny lidí. Přibližně 90 procent obyvatel světa má přístup k Bibli ve svém vlastním jazyku. Počet překladů a verzí Bible se neustále zvyšuje.

Někteří lidé se domnívají, že Kralická bible je jediným hodnověrným překladem, a mají nedůvěru k novodobým překladům Písma. Kralický překlad však obsahuje řadu výrazů, které jsou pro dnešního čtenáře těžko srozumitelné nebo dnes mají jiný význam.

1. Pokus se v následujících textech určit správný význam uvedených slov a porovnej kralický překlad s některým moderním překladem Bible.

a) 1 Moj 4,12 – běhoun

b) 2 Moj 39,16 – haklík

c) Soud 4,21 – židoviny

d) Žalm 35,16 – fatkář

e) Jer 31,17 – čáka

f) Ezech 16,13 – běl

g) Sof 2,15 – ckáti

h) Filem 14 – bezděčný

2. Jak správně zvěstovat „slovo pravdy“? 2 Tim 2,15

Mohou nám při tom pomoci různé překlady? Závisí správnost zvěstování na správném překladu? Jak poznat jakost překladu?

(Odpovědi: a) běžec, tulák; b) háček k zapínání šatů; c) skráně, spánky; d) břichopásek; e) naděje; f) bílá mouka; g) projevit hlasitě svůj úžas, podiv i posměch; pomlaskovat; h) nedobrovolný.

Doporučené studium

Zvol si některou kapitolu Bible a pečlivě ji porovnej ve všech jazycích a překladech, které máš k dispozici. Při tom sleduj: 1) rozdíly ve výrazech, 2) jiné odlišnosti, 3) srozumitelnost překladu.

Podrobnější informace o historii Bible nalezneš ve stejnojmenné knize Vladimíra Čapka.

Poznámka k překladům Bible: Z hlediska samotné jasnosti a srozumitelnosti jsou moderní překlady užitečné. Pro vážné osobní studium a pro studium věroučných témat doporučujeme používat co nejdoslovnější překlady, jako je Bible kralická, Český ekumenický překlad, překlad Nového zákona od Fr. Žilky, příp. O. Petřů. Měj na paměti, že parafráze nejsou překlady Bible a že do jisté míry vyjadřují pochopení a duchovní orientaci autora parafrázovaného (zjednodušujícího) textu. Proto bychom je neměli používat při studiu věroučných otázek.

Doplňující otázky

- 1. Není těžké pochopit, proč vznikají překlady Bible do různých jazyků. Ale proč existuje tolik překladů do jednoho jazyka?**
- 2. Znáš nebo můžeš nalézt další slova v Kralické bibli, která jsou dnes nesrozumitelná nebo mají jiný význam?**

Shrnutí

Pečlivý student Bible má dnes výhodu v tom, že může studovat Bibli jak v původních jazycích, tak v řadě různých překladů. Vzhledem k tomu, že ne všechna vydání Bible jsou stejné kvality a přesnosti, doporučujeme, aby čtenář byl moudrý při jejich výběru i používání.

BIBLE SE VYKLÁDÁ SAMA

Texty ke studiu

Mat 5,3; Jan 7,17; 8,43-45; 16,13-15; Iz 28,9.10

Základní verš

„Od dětství znáš svatá Písma, která ti mohou dát moudrost ke spasení, a to vírou v Krista Ježíše.“ 2 Tim 3,15

Hlavní myšlenka

Duch svatý inspiroval pisatele Bible, aby přesně zaznamenali Boží zjevení. Proč je tedy tolik různých názorů na to, co Bible učí? Problém není v Bibli, ale ve způsobu, jak ji vykládáme. Musíme nechat Bibli, aby se vykládala sama. To postihuje jeden z reformačních principů, nazvaný „sola scriptura“ – samotné Písmo.

Co znamená název „svatá Písma“? K čemu, podle základního verše, slouží svatá Písma? Zajišťuje znalost Písma spasení? Naučí nás svatá Písma věřit? Znamená „znalost Písem od dětství“ nutně také větší porozumění?

Pojem pro tento týden

Hermeneutika. – Tento výraz je odvozen z řeckého slova hermeneuein, což znamená vyjádřit, vyložit nebo vysvětlit. Tento pojem dále označuje pravidla pro určení správného významu psaných textů, včetně biblických slov nebo oddílů.

MODLI SE O VEDENÍ DUCHEM SVATÝM

Omezená mysl člověka není bez vedení Duchem svatým schopná chápat hlubiny Boží zvěsti zjevené v Bibli. Proto prvním krokem při studiu Bible by měla být prosba o Boží vedení a následná ochota poddat se tomuto vedení.

„Nikdy bychom Bibli neměli studovat bez modlitby. Než otevřeme její stránky, měli bychom prosit o osvětlení Duchem svatým, a obdržíme ho.“ (CK 62)

1. Na jaké zaslíbení bychom měli spoléhat, když otevíráme Bibli ke studiu? Jan 16,13-15

Na čem má Bůh zájem? Kam nás chce uvést? Jakou roli v tom máme my? Jaké důsledky způsobí činnost Ducha pravdy?

2. Jak následující texty vysvětlují, proč lidská mysl nemůže bez Ducha svatého pochopit Boží pravdu? 1 Kor 2,9-14; 2 Kor 3,14; 4,4

Duchovní osvětlení je Boží čin, kterým působí na naše otevřená srdce a mysl, což nás uschopňuje správně chápat jeho zjevenou vůli. Jak se můžeme stát otevřenější pro osvětlení Duchem? Je potom třeba snažit se ony „hlubiny Boží“ vysvětlovat logicky, přijatelně a srozumitelně? Nechceme tím činit práci Ducha svatého? Osvěcuje-li Písmo Duch svatý, jakou roli zde má naše vzdělání?

3. Co musí nastat v našich myslích, abychom mohli rozumět a přitakat pravdě? Řím 12,2

Jak k tomuto „proměňování se obnovou své mysli“ dospět? Co znamená „obnova mysli“? „Některé věci plně nepochopíme, dokud je neprožijeme – vysvětlení nestačí... Někdo si může nechat vysvětlit, co to je modlitba, ale dokud se nezačne modlit, bude pro něj podstata modlitby nejasná. Duch svatý působí dvojím způsobem: vede nás k porozumění a vede nás k prožitku. Ježíš řekl svým učedníkům: 'Jakmile však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy.' (Jan 16,13) Nikodémovi Mistr zase řekl: 'Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího. Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch.' (Jan 3,5.6)“ (T. H. Jemison)

NECHTE PISATELE ŘÍCI, CO TÍM MYSLEL

1. Proč někteří z Ježíšových posluchačů nebyli schopni pochopit Kristovo učení? Jan 8,43.

Ježíšovi posluchači byli zbožní lidé. Může náboženství a dlouholeté poznávání Písem být překážkou pro pochopení Ježíšova slova? Co znamená „snést“ Ježíšovo slovo?

2. Jak Jan vysvětluje, proč Kristovi posluchači nebyli schopni slyšet Boží slovo? Co můžeme dělat pro to, abychom se vyhnuli nebezpečí dělat to, co žádá ďábel? Jan 8,45-47

Je snadné odsoudit druhé, že jsou „slepí“ vůči tomu, co Bible skutečně říká. Někdy se nám může stát, že jasně nechápeme, co biblický pisatel říká v některém konkrétním oddílu. To by nás nemělo zmalomyslnit, ale naopak by nás to mělo povzbudit k intenzivnějším modlitbám, aby nám Duch svatý dal více světla k pochopení Božího slova. Navíc, chceme-li být schopni plněji chápat záměry biblických pisatelů, musíme jim ponechat právo říci, co chtějí, a to způsobem, jakým chtějí. Naším úkolem je, abychom se snažili přesně pochopit, co říkají, a ne vkládat do jejich slov to, co my si myslíme, že by měli říci. Musíme se učit nechat autory, aby řekli, co chtějí říci oni, a nepodsouvat jim to, jak jejich slovům rozumíme sami. Jen tak je možno dosáhnout i věroučné shody navzdory názorovým rozdílům a subjektivním interpretacím. S tím je snadné souhlasit, ale těžko se to uskutečňuje. Všichni lidé totiž mají problém porozumět, co se druzí snaží sdělit. Příčinou mnohých nedorozumění jsou naše vlastní představy, které si už předem vytváříme.

„Bůh má zájem, aby se pravdy jeho slova odhalovaly jeho lidu již nyní... K pochopení slova Božího můžeme dospět jen tehdy, budeme-li osvětleni tím Duchem, jenž slovo dal.“ (CK 75)

STUDIUM JEDNOHO ODDÍLU

1. Co je předpokladem správného zvěstování Božího slova? Jak apoštolova výzva souvisí s důkladným a hlubokým studiem Bible? 2 Tim 2,15

Jak nás motivují k soustředěnému a vytrvalému studiu slova v Joz 1,8 a Žalm 1,1.2? Pokus se o těchto textech uvažovat, použij různé překlady a uplatni to, co ses naučil, při zkoumání dalších textů Bible.

„Rychlé čtení Písma svatého však přináší jen malý užitek. Je možné zevrubně pročíst celou Bibli a přitom nevidět její krásu a nepochopit její hluboký a skrytý smysl. Důkladné promyšlení jednoho místa, pokud nám není jasný jeho význam a dokud není zřejmý jeho vztah k plánu vykoupení, má větší cenu, než přečtení mnoha kapitol bez určitého cíle a bez úmyslu získat poučení.“ (CK 61)

Důkladným a soustředěným studiem a rozjímáním jednoho oddílu se bude prohlubovat naše duchovní zkušenost a poroste naše potřeba dalšího studia. Naslouchání někomu, kdo umí dobře vykládat Písmo, je sice užitečné, ale užitečnější je osobně zakusit a prožít moc Ducha svatého při vlastním úsilí o porozumění studovanému textu. Jak však studovat verš nebo krátký biblický oddíl, aby nám toto studium přineslo užitek? Jedním ze způsobů studia Bible je tento: „Měli bychom pilně číst v Písmu a žádat Boha o pomoc Ducha svatého, abychom směli porozumět slovu Božímu. Měli bychom si přečíst jeden verš z Bible a soustředit svou mysl na to, abychom zjistili myšlenku, kterou pro nás Bůh do verše vložil. Pak se musíme touto myšlenkou obírat tak dlouho, dokud se nám nestane vlastní; pak teprve víme, 'co praví Hospodin'.“ (TV 272)

POROVNÁVÁNÍ JEDNOHO MÍSTA PÍSMO S DRUHÝM

Dalším důležitým krokem při pečlivém studiu biblického oddílu je vzít v úvahu kontext – tedy texty, které předcházejí a následují. Potom se můžeme podívat, které další biblické texty ještě mohou přispět k pochopení studovaného oddílu.

1. Jaký je rozdíl mezi účelovou argumentací zneužívající Boží slovo způsobem „trošku odtud, trošku od onud“ (kral. překl.) a výkladem Bible Biblií? Iz 28,9.10; 1 Kor 2,13.14

Kdy jsou i výsledky studia Písma pouhé žvásty? Jak se ubránit tomu, aby náš rozhovor nad Biblií nebyl tlacháním? Jak reagovat na to, když rozhovor je „žvást na žvást“? Jak se ubránit přelétavosti a povrchnosti při studiu Bible? Jak od sebe odlišit skutečné tlachání a to, co se neduchovnímu člověku jako tlachání jeví?

„Důkazy pravdy se nacházejí v samotném Písmu. Jeden biblický text je klíčem, který otevírá smysl jiného textu. Boží svatý Duch odkrývá vzácný a skrytý význam a pomáhá nám porozumět Božímu slovu.“ (FE 390)

Studujeme-li nějaké biblické téma, je důležité, abychom našli a porovnali s ním všechny texty, které s ním souvisí, a tak pochopili celou šíři biblického učení daného tématu. (Doporučujeme použít biblickou konkordanci.) Nejlepším komentářem k Písmu je Písmo. Proto vždy nejprve prostuduj z Bible vše, co je ve tvých možnostech, a pak se teprve obrať k dalším pomůckám.

2. Vyzkoušej si následující postup studia Bible na Mat 5,3.

Komentáře uvádějí, že „chudí v duchu“ jsou ti, kdo si uvědomili, že se nemohou sami zachránit a nemohou spoléhat na vlastní skutky spravedlnosti. Na rozdíl od farizeů z dob Pána Ježíše, ti, kdo touží po spasení, jsou naprosto závislí na tom, co pro ně Kristus vykonal a vykoná.

Výrok v knize Myšlenky z hory blahoslavenství (str. 17), že „blahoslavenství naznačují vzestupnou linii křesťanského života“, je klíčem k pochopení blahoslavenství. Jednotlivá blahoslavenství představují postupné kroky, které musíme učinit, abychom se stali Božími dětmi. První blahoslavenství představuje první krok – poznání naší potřeby. Když si uvědomíme, že slovo „chudí“ zde nemá jen běžný význam, ale že v sobě zahrnuje zoufalství a bídu, vynikne nám bohatství verše Mat 5,3. Zde nám Pán Ježíš říká, jak se z žebráků mohou stát králové. Řecký text dává zvláštní důraz na zájmeno „jejich“. Jedině ti, kdo prožívají zkušenost popsanou v tomto textu, tedy ti, kdo si uvědomují svoji zoufalou bezmocnost, neschopnost a obracejí se pro naplnění svých potřeb na Krista, jsou příjemci blahoslavenství.

SPRÁVNÝ VZTAH K PRAVDĚ

1. Jakou základní zásadu pro pochopení učení Bible vyjádřil Pán Ježíš? Jan 7,17; Luk 11,28

Jak lze poznat (zakoušet) autoritu Ježíšova učení? Jaký je asi důvod pro tuto podmínku? Které dvě skutečnosti jsou pro porozumění Božímu slovu důležité? Lze činění jeho vůle přikázat? Proč by nám Bůh zjevoval svoji vůli, pokud by nás tím nechtěl vést blíž k sobě a k lidem okolo nás? Boží vůli je třeba převádět do praxe. Čím více je člověk ochoten konat Boží vůli, tím více chápe.

2. Jaké zaslíbení Daniel zaznamenal o lidech, kteří v poslední době budou pilně studovat a uplatňovat Boží poselství? Dan 12,9.10

3. Co se ze Žalmu 25,14 dovídáme o Boží ochotě uvést ve známost svou smlouvu těm, kdo mu důvěřují a poslouchají jej?

Hebrejštiny v tomto textu naznačuje, že slovo přeložené jako „tajemství“ znamená „důvěrný rozhovor“ nebo intimní, zvláštní přátelství. Když Boží děti prožívají intimní vztah s Bohem, Bůh jim zjevuje svá tajemství. V komentáři ke stejnému slovu z PŘ 3,32 biblický komentář uvádí: „Boží tajemství je zjevení Boha a jeho slova jak v přírodě, tak v životech lidí. I ten nejuspěšnější bezvěrec se dívá do budoucnosti s nejistotou a chvěje se při pomýšlení na smrt; kdežto člověk, který jde po cestách Božích, chápe činy Boží prozřetelnosti. To jej uschopňuje k tomu, aby bohatství i chudobu, život i smrt přijímal s pokojnou jistotou.“ (3BC 959)

Staré přísloví „jsme tím, co jíme“ se vztahuje na tělesnou i duševní oblast života. Pokud se živíme plevami otřepaných frází, náš život bude zakrnělý a laciný.

Doporučené studium

Uvažuj nad textem 2 Petr 3,15.16. Přemýšlej o významu každého slova v tomto oddílu. Poznamenej si přitom své myšlenky. Co myslíš, z jakých důvodů bychom se měli snažit lépe pochopit těžko srozumitelná místa? Proč je tolik různých názorů na to, co Bible učí? Musí být nutně každý názor, který je jiný než můj, překrucováním Písma?

Při studiu textu nebo oddílu v Bibli je užitečné mít na paměti tyto rady:

1. Soustřed' se a naslouchej tomu, co text skutečně říká, a formuluj to.
2. Uvědomuj si, že vše v Písmu směřuje ke Kristu. Všímej si jednoty v Písmu.
3. Dovol, ať se Písmo vykládá samo.
4. Studuj, co text vypovídá. Zaměř svoji pozornost na správný smysl slov.
5. Ber v úvahu kontext a historické pozadí.
6. Sleduj, co chtěl text říci lidem, kterým byl původně určen. Teprve pak jej aplikuj do dnešní doby.
7. Konkrétní naučení, která ti Duch svatý při studiu Bible ukázal, uplatni ve svém každodenním životě.

„Pokud si Boží lid bude cenit Božího slova, pak už zde na zemi budeme mít v církvi nebe. Křesťané by měli dychtivě a hladově studovat Boží slovo. S nadšením by měli srovnávat jeden text s druhým a přemýšlet nad Písmem... A výsledkem bude, že se budou podřizovat zásadám a zaslíbením Božího slova. Rady Písma pro ně budou jako listí ze stromu života.“ (8T 193)

Shrnutí

Poznamenej si na základě tohoto úkolu několik užitečných bodů, jak lze dosáhnout jistoty, že správně chápeme Boží slovo. Poděl se o tyto body se svojí třídou sobotní školy.

JEDINEČNOST DARU PROROCTVÍ

Texty ke studiu

Joel 3,1-5 (2,28-32 kral.); 1 Tes 5,19-21; Zj 12,17; 19,10

Základní verš

„Věřte v Hospodina, svého Boha, a budete nepohnutelní; věřte jeho prorokům a bude vás provázet zdar.“ 2 Par 20,20

Hlavní myšlenka

Dar proroctví je rozpoznávacím znakem církve ostatků. Adventisté sedmého dne věří, že tento dar se projevil na Ellen Whiteové. Její spisy jsou trvalým a autoritativním zdrojem pravdy a poskytují povzbuzení, vedení, rady a napomenutí pro církev. Ellen Whiteová potvrzuje, že každé učení a každá zkušenost musí být přezkoušena Biblií, která je jediným měřítkem pravdy.

Význam daru proroctví pro církev adventistů.

Studie, která se roku 1982 uskutečnila v jedné divizi naší církve, ukázala, že u adventistů, kteří pravidelně studují spisy E. Whiteové, je mnohem větší pravděpodobnost, že budou vykazovat křesťanské vlastnosti a jednání, než u členů, kteří tyto spisy nestudují. Na díle E. Whiteové máme názorný příklad, jak se dar proroctví projevuje.

Pojem pro tento týden

Duch proroctví. – Tímto výrazem označujeme dar Ducha svatého, který uschopňuje proroky, aby ústně nebo písemně sdělovali Boží poselství (1 Kor 12,7-11).

JEDINEČNOST DARU PROROCTVÍ

V Bibli se setkáváme asi s osmdesáti lidmi, o kterých můžeme říci, že měli skutečný dar proroctví. Osm z nich byly ženy. Asi čtyřicet z nich napsalo šedesát šest knih Bible. Dar proroctví je jeden z nejzávažnějších darů, který se vyskytuje velice zřídka, a proto má mezi duchovními dary zvláštní postavení. Výběr proroka si Bůh zásadně ponechává ve svých rukou. „Nikdy totiž nebylo vyřčeno proroctví z lidské vůle.“ (2 Petr 1,21) Proroci v některých případech prorokovali, aniž by tušili, že prorokují (1 Král 13,20-22), anebo aniž prorokovat chtěli. Nejednali vždy podle své vůle (4 Moj 23,12.20; 24,13).

1. Proroci v některých případech sami netoužili po prorockém povolání. Proč? 2 Moj 4,1.10-12; Jer 20,7-9

Stávali se proroci proroky proti své vůli? V čem bylo břímě prorokování? Může prorok neprorokovat?

Být prorokem není snadné. Když E. Whiteová dostala za úkol, aby vše ručně napsala, její manžel James White popsal její reakci na nové vidění z 12. června 1868 takto: „E. Whiteová od svého vidění v Rochestru v prosinci 1865, po kterém napsala tisíce stran, řekla víc než dvacetkrát, že kdyby měla možnost vybrat si mezi odpovědností, kterou jí Bůh dal, nebo odchodem do hrobu, určitě by si raději vybrala hrob. A od soboty večera jen s těžkostmi ovládala své pocity zklamání a smutku ze svých nových odpovědností.“ (RH, 16.6.1868)

2. Bůh v biblických dobách povolával nejen muže, ale i ženy do prorockého úřadu. Přečti si následující texty a uveď, které ženy povolal za prorokyně.

2 Moj 15,20.21 _____ Luk 2,36 _____

Soud 4,4.5 _____ Skut 21,9 _____

Měly tyto ženy stejnou autoritu jako proroci? Povšimni si skutečnosti, že i když v Jóšijášově době (srovnej Jer 1,2 s 2 Král 22,3) žil prorok Jeremjáš a pravděpodobně také proroci Abakuk a Sofonjáš, Jóšijášovi rádcové vyhledali prorokyni Chuldu, aby se dověděli Boží vůli (2 Král 22,14).

BIBLICKÝ ZÁKLAD PRO PROROCKÝ DAR POSLEDNÍCH DNŮ

1. Jak nás následující texty opravňují očekávat v posledních dnech prorocký dar?

Jóel 3,1-5 (2,28-32 kral. překl.) Tato předpověď se částečně naplnila o letnicích (Skut 2,16-21), ale plné naplnění mělo nastat až v posledních dnech, kdy se uskuteční znamení zmíněná ve verších 30 a 31. O letnicích se Duch svatý projevil jazyky, zatímco v posledních dnech se má projevit proroctvím.

Mat 24,11.24 Pán Ježíš by jistě nevaroval před falešnými proroky, kteří se mají objevit v době před jeho druhým příchodem, kdyby se neměl objevit pravý dar prorocství. Prohlásil by, že všichni budou falešní.

Ef 4,11-14 Na první pohled se zdá, že tento text uvádí tři různé důvody, proč Bůh uděluje duchovní dary. Ve skutečnosti však je jen jeden důvod. Verš 12 doslova říká: „Aby své vyvolené dokonale připravil k dílu služby – k budování Kristova těla.“ Dar prorocství je v posledních dnech pro tento účel velice významný a budeme ho potřebovat, dokud všichni nedosáhneme „jednoty víry... měřeno mírou Kristovy plnosti“ (v. 13).

Zj 12,17; 19,10 Pověsim si podobnosti ve Zjevení 19,10 a 22,9. V obou verších Jan říká, že padl k andělovým nohám a chtěl se mu klanět. V obou případech mu anděl řekl: „Nedělej to.“ Pokaždé anděl začíná své poselství stejnými slovy. Srovnáme-li všechny tři výše uvedené texty, dojdeme k závěru, že výraz „svědectví Ježíšovo“ (Zj 12,17) je shodné s osobou a činností proroků (Zj 19,10; 22,9).

Adventisté sedmého dne věří, že biblická předpověď o daru prorocství v posledních dnech se díky působení Ducha svatého pozoruhodně naplnila v životě a díle Ellen Whiteové. E. Whiteová o svém daru píše: „Lidé Bibli věnují malou pozornost. Bůh dal malé světlo proto, aby vedlo muže a ženy k velkému světlu. Kolik dobra byste vykonali, kdybyste četli knihy, které obsahují toto světlo, s odhodláním žít podle zásad, které obsahují!“ (CM 125) Její služba trvala více než 70 let – až do její smrti v roce 1915. Za tuto dobu obdržela přibližně 2 000 vidění a napsala asi 25 milionů slov. Jedním z nejpozoruhodnějších aspektů její služby je úžasná různorodost témat, o kterých psala: výchova, zdraví, prorocství – zmiňujeme jen několik z mnoha.

KRITÉRIA PRAVÉHO DARU PROROCTVÍ

Někteří lidé obviňují E. Whiteovou z toho, co ve skutečnosti nikdy nenapsala. Některým se nelíbí, co napsala, a vyčítají jí to, co tlumočila a předávala od Boha lidem. Někteří lidé se s E. Whiteovou setkali jen ve výhrušných citacích svých spolubratří. Její současníci ji však znali jako člověka, který okolo sebe šířil příjemnou a radostnou atmosféru. V některých případech se až vzpírala přijmout některá otevřená poselství, která jí Pán Bůh dával pro lidi, které znala a se kterými se účastnila pobožností. Bůh jí však přikázal, aby tato poselství předala bez ohledu na to, jak ji to osobně zraňuje. Ve své službě však především druhé povzbuzovala a přiváděla je k milujícímu a milovanému Ježíši, kterého se vždy snažila věrně představovat. Bůh skrze službu této zbožné ženy po mnoho let vedl svoji církev. Našli se však i kritikové, kteří popírají plnou inspiraci spisů E. Whiteové. Chceme-li k těmto útokům zaujmout správné stanovisko, musíme znát biblická kritéria pravého daru proroctví.

1. **Prostuduj si následující biblická kritéria pravého proroka a aplikuj je co nejlépe podle svých znalostí na dar E. Whiteové:**

A. Iz 8,20 _____

B. Mat 7,20 _____

C. Jer 28,9 _____

(s přihlédnutím k biblickému principu podmíněného proroctví)

D. Jan 4,2 _____

„Písmo svaté je měřítkem charakteru, zjevuje věrouku a je zkušebním kamenem pro posuzování zkušeností.“ (VDV 10)

2. **Které konkrétní pasáže z knih E. Whiteové ti přinesly duchovní požehnání? V čem ti byly pomoci a proč?**

INSPIRACE A ZJEVENÍ V DÍLE ELLEN WHITEOVÉ

1. Prostuduj si 1 Tes 5,19-21 a pak napiš tři věci, které můžeme udělat pro to, abychom mohli přijmout pravý dar prorocství.

A. _____

B. _____

C. _____

Jestliže Bůh v minulosti předával své zvláštní poselství prostřednictvím proroků a tak svůj lid povzbuzoval a vedl, proč by stejným způsobem nemohl někoho použít ve dvacátém století? Cožpak má Bůh dnes menší schopnost komunikovat se svým lidem, než měl v době Eliáše nebo Jeremjáše? Jakou by to mělo logiku, kdybychom uznávali zázračnou prorockou inspiraci v dřívějších dobách, ale popírali ji v dnešní době? Pokud si u nějakého současníka ověříme pravost prorockého daru, jak nerozumné by bylo, kdybychom jeho poselství nepřijímali jako poselství od Boha! Odmítnutí rad pravého proroka je urážkou Ducha svatého.

E. Whiteová na mnoha místech popisuje postup, jak psala své spisy. „Když jsem přijela do Koloráda, měla jsem o vás takovou starost, že jsem ve své slabosti napsala mnoho stran, které byste měli přečíst na stanovém shromáždění. Slabá a chvějící se jsem vstala už ve tři hodiny ráno, abych vám napsala. Bůh promlouval skrze hliněnou nádobu. Mohli byste říci, že jsem vám poslala obyčejný dopis. Ano, je to dopis, ale inspirovaný Duchem svatým. Jeho účelem je předložit vám věci, které mi byly ukázány. V dopisech, které píší, ve svědectvích, která přináším, vám předávám to, co Pán předal mně. Nenapsala jsem na papír ani jeden článek, ve kterém bych vyjadřovala pouze své myšlenky. Píšu to, co Bůh přede mnou otevřel ve viděních – vzácné paprsky světla zářící od Božího trůnu.“ (1SM 27)

„Při popisování nebo zaznamenávání vidění jsem závislá na Duchu svatém stejně jako při vidění. Nejsm schopná vybavit si věci, které mi byly ukázány, pokud mi je Pán v době, kdy chce, abych je popsala nebo zaznamenala, nepřipomene.“ (2SG 293)

OVOCE DUCHOVNÍCH DARŮ

Jedním z nejvýznamnějších znamení doby konce bude výskyt falešných proroků, jejichž hlavním cílem je podvod (Mat 24,4.11.24). Kristus dal svým pravým následovníkům schopnost rozeznat, co je pravé a co falešné: „A tak je poznáte po jejich ovoci.“ (Mat 7,20)

Za koho se E. Whiteová sama považovala? „Za nic se neprohlašuji. Říkám pouze, že mě Pán povolal za svého posla, a to již v mém mládí, abych přijímala jeho slovo a ve jménu Pána Ježíše je předávala jasným a rozhodným způsobem... Proč o sobě neprohlašuji, že jsem prorok? – Protože mnozí, kteří v těchto dnech o sobě směle prohlašují, že jsou proroci, jsou na hanbu Kristova díla, a protože moje dílo zahrnuje mnohem víc, než slovo prorok vyjadřuje.“ (1SM 32)

1. Jak tvrzení Ellen Whiteové odpovídají měřítkům pravého proroka z Iz 8,20 a Mat 7,20?

E. Whiteová ve svých spisech neučí nic, co by bylo v rozporu s Písmem. Její spisy nás vedou k Bibli. E. Whiteová neučila, že bychom její spisy měli používat jako druhou Bibli nebo že by měly být přidány k biblickému kánonu: „Doporučuji ti, milý čtenáři, Boží slovo jako pravidlo víry i života. Tímto slovem budeme souzeni. Bůh nám v tomto slovu zaslíbil, že nám v posledních dnech dá vidění. Ne proto, aby nám dal nové pravidlo, ale aby svůj lid posílil a usměrnil ty, kteří se uchylují od biblické pravdy.“ (EW 78)

Ovoce díla E. Whiteové můžeme vidět ve dvou oblastech: 1) v jedinečném rozvoji díla církve adventistů a jejích institucí po celém světě a 2) ve vlivu jejích spisů na duchovní život miliónů lidí.

Doporučené studium

Prostuduj si, jak pozdější proroci sloužili jako autoritativní vykladači dřívějších proroků.

Řím 10,5-10 (srov. 3 Moj 18,5; Ezech 20,11.13.21; Neh 9,29; 5 Moj 30,11-14); Řím 1,16.17 (srov. Žid 2,4); 1 Kor 9,9 (srov. 5 Moj 25,4); Gal 4,22-24 (srov. 1 Moj 15-17; 21); Mat 24,15 (srov. Dan 8,13; 9:27); Skut 2,17-21 (srov. Joel 2,28-32); Skut 2,25-28 (srov. Žalm 16,8-11).

Následující výňatky ze svědectví E. Whiteové nám ukazují, co jí a ostatním průkopníkům pomáhalo dojít k správnému chápání věroučných otázek: „Musíme být zakotveni ve víře, ve světle pravdy, které nám Pán dal na počátku... Musíme studovat Písmo s více modlitbami a Duch svatý vloží pravdu do našich myslí. Někdy bychom měli zasvětit celou noc studiu Písma a upřímně prosit Boha o vedení... Boží moc na mě sestoupila a Bůh mě uschoptil k tomu, abych jasně označila, co je pravda a co blud. Tím, že jsme si takto ujasnili jednotlivé body víry, postavily se naše nohy na pevný základ. Pod vedením Ducha svatého přijímáme pravdu bod za bodem. Bůh mi ve viděních dával výklad.“ (GW 302)

Doplňující otázka

V tomto úkole jsme se zmínili o tom, že jedním z pozoruhodných aspektů díla Ellen Whiteové byla úžasná různorodost témat, o kterých psala. Vyjmenuj některá témata a řekni, v čem byla požehnáním pro církve a její členy.

Shrnutí

Adventisté sedmého dne věří, že pravost proroka lze ověřit aplikací kritérií, která nacházíme v Písmu svatém. Uplatněním těchto kritérií na Ellen Whiteovou docházíme k závěru, že je novodobým inspirovaným prorokem.

PRŮVODCE V DOBĚ KONCE

Texty ke studiu

Dan 7,15.16; 8,27; Žalm 119,105.130; Iz 60,1-3; Jan 16,13; Zj 10,1.2.7

Základní verš

„Přijměte také ‘přílbu spasení’ a ‘meč Ducha, jímž je slovo Boží.’“ (Ef 6,17)

Hlavní myšlenka

Bibličtí pisatelé někdy nechápali plný význam poselství, které předávali. Některé skutečnosti jsou v Bibli určeny především pro čtenáře žijící v době konce.

Studium Bible zahrnuje komunikaci s Duchem svatým

Studium Božího slova s pokorou, upřímností, pílí a očekáváním výrazně zlepšuje naši komunikaci s Bohem. Můžeme spoléhat na Boží zaslíbení: „Budete mě hledat a naleznete mě, když se mne budete dotazovat celým svým srdcem.“ (Jer 29,13) Studium Božího slova není myslitelné bez úzkého společenství s Duchem svatým, který slíbil, že bude s námi a bude vést naši mysl. Tentýž Duch svatý, který inspiroval biblické pisatele, je vždy připraven uvádět nás „do veškeré pravdy“ (Jan 16,13).

Pojem pro tento týden

Iluminace (osvícení) – je stejně jako inspirace výsledkem působení Ducha svatého. Iluminace se však zaměřuje na světlo, kterým nás Duch svatý osvětluje, když studujeme inspirované spisy, aby nám pomohl správně porozumět Boží zjevené vůli.

PROROCI NEMUSELI NUTNĚ ROZUMĚT TOMU, CO NAPSALI

Sedmá kapitola knihy Daniel obsahuje prorocké vidění hlavních dějinných událostí ve vztahu k Božímu lidu, zahrnující období od doby Danielovy až po nastolení Kristovy věčné vlády na zemi.

1. Jak Daniel na vidění reagoval? Dan 7,15.16

Je snad Danielovo zmatení výsledkem toho, že na něj nepůsobil Duch svatý? Musí být to, co pochází od Ducha svatého, vždy příjemné, povzbuzující a srozumitelné? Co dělat v případě, že nerozumíme? Co udělal Daniel, když nemohl pochopit smysl Božího vidění? Jak mohl mít tak inteligentní a Bohu blízký (Dan 1,17) muž, jako byl Daniel, takové problémy s pochopením toho, co mu Bůh řekl?

Přestože Pán Bůh Danielovi doplnil další vysvětlující podrobnosti, verš 28 naznačuje, že u Daniela stále přetrvávaly obtíže s chápáním vidění. O dva roky později dostal další vidění. Jeho účelem bylo zřejmě zlepšit Danielovo pochopení zjevení, která obdržel (Dan 8,17), ale v Dan 8,27 čteme: „Já Daniel jsem zůstal bez sebe byl jsem těžce nemocen po řadu dní.“

2. Co se dovídáme z 9. kapitoly, kterou Daniel napsal zhruba o třináct let později, o Danielových přetrvávajících potížích s plným pochopením vidění? Dan 9,2.3.22.23

Jak Daniel na potíže reagoval? K čemu nám mohou sloužit místa v Bibli, která pro nás nejsou průhledná?

Danielovo trápení se týkalo konkrétně pochopení časového údaje souvisejícího s obdobím sedmdesáti let zajetí, jak prorokoval Jeremjáš. S postem a modlitbami hledal odpověď. Potíže s porozuměním přivedly Daniela k hledání, dotazování se Boha, k modlitbě (Dan 2,18.19.28). A odpovědi se dočkal. Anděl mu podrobně vysvětlil problém týkající se období, které bylo „stanoveno“ židovskému národu.

V 10. kapitole se dovídáme, že o tři roky později se Daniel opět trápil kvůli časovému období. Tři týdny se postil, protože nechápal to, co mu Bůh zjevil. Opět ho Bůh ve vidění ujistil, že mu chce pomoci s pochopením proroctví.

BŮH NA DANIELOVY MODLITBY ODPOVĚDĚL

Kapitoly 11 a 12 obsahují stručný nástin událostí od Danielovy doby až po druhý Kristův příchod. Jde především o ty události, o kterých text říká, že mají být zapečetěny „až do doby konce“.

1. Co Daniel přiznává v Dan 12,8?

Pomohlo mu Hospodinovo vysvětlování rozumět všemu, co v budoucnu přijde? Co znamená skutečnost, že Daniel stále nerozuměl? Proč i my zůstáváme v nevědomosti, ačkoli nám jsou mnohé věci srozumitelnější? K čemu nám obtíže v chápání napomáhají? Pěstují v nás vědomí trvalé závislosti na Bohu a pokoru, tedy nízké o sobě smýšlení, respekt k Bohu, ztrátu přehnaného sebevědomí a pocitu vlastnění pravdy. Místo toho, abychom dělali všechno možné ve snaze za každou cenu všemu rozumět a všechno vysvětlit, měli bychom si uvědomit, že to bylo „napsáno k napomenutí nám, které zastihl přelom věků“ (1 Kor 10,11). Možná napomenutí, abychom na modlitbách a jen u Boha hledali smysl Božích slov a jejich význam pro nás.

Duch svatý občas dává jednomu prorockému oddílu více významů. Sám Pán Ježíš v Mat 24 své proroctví aplikuje na dvě rozdílná období. Kdekoliv pozdější inspirovaný pisatel Bible pod vedením Ducha svatého vykládá to, co již dříve napsal jiný inspirovaný pisatel Bible, máme plné právo chápat to také ve smyslu pozdějšího výkladu.

Pochopení Danielem popisovaných událostí bylo zapečetěno až do doby konce (v. 9). To znamená, že lidé té doby neměli možnost Danielova proroctví plně pochopit. Bůh Danielovi řekl: „Ty vytrvej do konce. Pak odpočineš, ale na konci dnů povstaneš ke svému údělu.“ (v. 13) Daniel tedy neměl možnost plně pochopit události, které mu byly zjeveny a které zaznamenal v posledních šesti kapitolách své knihy. Pán Bůh ho však povzbudil ve víře, že přijde doba „na konci dnů“, kdy proroctví, kvůli kterým se Daniel tolik trápil, budou odpečetěna a lidé pod vedením Ducha svatého pochopí jejich smysl.

VEDENÍ DUCHA SVATÉHO NÁS CHRÁNÍ PŘED NESPRÁVNÝM VÝKLADEM PÍSMÁ

1. Kdy bylo Danielovo proroctví „odpečetěno“? Zj 10,1.2.7

Kdo odpečetuje, co a komu? Co znamená odpečetování? Jak odpečetování probíhá? Je k tomu třeba znalost dějin nebo odborná vykladačská erudice?

„Daniel povstane ke svému údělu až na konci dnů. Jan však vidí malou knihu odpečetěnou. Poté Danielova proroctví najdou své pravé uplatnění v prvním, druhém a třetím andělském poselství, která se budou zvěstovat světu. Odpečetění malé knihy představovalo čas, kdy se tak stane. Knihy Daniel a Zjevení tvoří jednotu. První kniha obsahuje proroctví, druhá zjevení; první kniha je zapečetěná, druhá otevřená.“ (7BC 971)

Duch svatý nám však není dán proto, abychom nemuseli pečlivě a systematicky studovat Bibli. Nebudeme-li Bibli studovat anebo budeme-li ji studovat pouze lidskou myslí, bez vedení Duchem svatým, může nás to přivést na scestí. Bez vedení Duchem svatým jsme v pokušení překrucovat Písmo. Otevíráme-li Boží slovo bez vážnosti a modlitby, může studium Bible vést k mylnému pochopení a k nevěře. Pokud se však osvědčíme „jako dělník, který se nemá zač stydět“, Duch svatý nám pomáhá správně zvěstovat slovo pravdy (2 Tim 2,15). Duch svatý nelže a ani si neprotiřečí. Nám však je potřeba dbát určité opatrnosti jak při zobecňování slov Bible, která většinou byla napsána do konkrétní a specifické situace, tak i při formulování principů a jejich aplikaci do našeho života. Nelze vytrhávat verše z kontextu ani stavět na „liteře“, nýbrž stále mít na paměti Písmo jako celek. K této přísnosti na sebe samé nás vyzývá Pavel slovy: „Abyste se učili nad to, což psáno jest, výše nesmyšleti.“ (1 Kor 4,6 – kral. překl.)

SVĚTLO NA NAŠÍ STEZCE

1. Co je v Žalm 119,105.130 nazváno světlem?

O jaký druh světla se jedná? Jak Boží slovo osvětluje naši cestu ve světě? Jak mohou být světlem slova? Je světlo viděno, nebo slyšeno? Kam světlo svítí? Komu svítí? Kam může toto světlo proniknout? Co světlo vyvolává? Potřebujeme toto osvícení? Kdy a k čemu?

„Při četbě stránek Písma svatého se do našich srdcí vlévá světlo, které osvěcuje mysl. V tomto světle vidíme, jací bychom měli být.“ (ML 27)

2. Odkud světlo svítí? Jakou úlohu při tomto osvícení má Duch svatý? Jan 16,13

Co Duch svatý oznamuje a proč?

„Utěšitel je zván ‘Duchem pravdy’. Jeho posláním je stanovit pravdu a zachovávat ji. Nejprve přebývá v srdci jako Duch pravdy a tím se stává Utěšitelem. V pravdě je útěcha a pokoj; pravý pokoj ani pravou útěchu nelze najít ve lži... Duch svatý působí skrze Písmo na mysl a vštepuje pravdu do srdce. Tak odhaluje blud a vypuzuje ho z duše.“ (TV 473.474)

„Nikdo neporozumí Božímu slovu bez osvícení Duchem svatým. Pokud přijdeme k Bohu, jeho světlo na nás zazáří svými bohatými, jasnými paprsky.“ (3BC 1152)

SVĚTLO SVĚTA

1. Kdo a jak nás o světle informuje? Co je oním světlem podle Iz 60,1-3?

V jakém prostředí světlo vzhází? Jaké důsledky bude mít ukázání se světla? S jakými dvěma výzvami se Bůh obrací na svůj lid? **POVSTAŇ:** K čemu nás Bůh tímto slovem vyzývá? Nelež, neseď, stůj připraven, žij. **ROZJASNI SE:** Co to pro nás znamená, když Bůh říká „rozjasni se“ a „ukáže se nad tebou jeho (Hospodinova) sláva“? (Iz 60,1.2)

My nesvítime; Kristus svítí skrze nás. To znamená, že odrážíme jeho světlo pro lidi okolo nás, aby v našich životech zazářil Kristus (Ef 5,14).

2. Jakým způsobem je světlo z nebe předáváno? Jan 14,24; Iz 50,4

3. Jaké osvícení Duchem svatým měl Pán Ježíš? Mohli bychom je nazvat „křest Duchem svatým“? Je možné se toho účastnit i dnes?

„Každé ráno trávil hodiny ve společenství s Otcem a pak lidem přinášel nebeské světlo. Denně přijímal křest Ducha svatého. Na úsvitu každého dne jej Otec probouzel a naplnil jeho srdce i ústa milostí, aby ji mohl předávat lidem.“ (KP 77)

Doporučené studium

Pečlivě a s modlitbou si prostuduj z knihy Velké drama věků 37. kapitolu s názvem „Naše jediná jistota“. Pokud nemáš tuto knihu po ruce, prostuduj si biblické texty, které tato kapitola obsahuje: Iz 8,20; Zj 14,9-11; 2 Tim 4,3; Př 3,13; 16,25; Mar 12,24; Jan 7,17; Žalm 119,11.18.99.104; Iz 59,19; Jan 14,26; Ef 5,14-16; Jer 17,8.

„Taktika našeho nepřítele. – Měli bychom prosit o Boží osvícení, ale současně bychom měli být opatrní na přijímání čehokoliv, co někdo nazývá novým světlem. Musíme si být vědomi toho, že satan chce pod záminkou hledání nové pravdy odvést naše mysli od Krista a od pravdy určené pro tuto dobu. Pán mi ukázal, že taktikou našeho nepřítele je odvést naše mysli k některým nejasným a bezvýznamným bodům, k něčemu, co není plně zjeveno nebo co není důležité pro naše spasení. Tato témata pak pohltní ‘přítomnou pravdu’. Všechny výmysly a hypotézy slouží pouze k tomu, aby věci ještě více zatemnily a zmátly hlavy těm, kteří by měli usilovat o jednotu skrze posvěcení pravdou.“ (CW 49)

Doplňující otázky

1. Jak můžeme mít jistotu, že to je Duch svatý, kdo osvětluje naše studium Bible?
2. Jaký je vztah mezi osvícením a inspirací? Jaký je mezi nimi rozdíl?
3. Které biblické texty považuješ za zvlášť užitečné pro to, abychom nezaměnili Boží osvícení s všelijakými „novými světly“?

Shrnutí

Někteří bibličtí pisatelé nemohli předpokládat, jaký význam budou mít jejich spisy v posledních dnech. Duch svatý nás však vede k tomu, abychom tyto spisy správně aplikovali a tak, odolávající pokušení uvěřit „novým světům“, přijali světlo Kristovo a připravili se na Kristův příchod.

ZÁSADY PRO VÝKLAD PROROCTVÍ

Texty ke studiu

Mat 24,11.24; Dan 2,44; 4,22; 5,21; Zj 22,12.20

Základní verš

„Tím se nám potvrzuje prorocké slovo, a činíte dobře, že se ho držíte; je jako svíce, svítící v temném místě, dokud se nerozbrešne den a jitřenka vám nevzejde v srdci.“ 2 Petr 1,19

Hlavní myšlenka

Proroctví může být Boží odpověď na lidské otázky týkající se nejisté budoucnosti. Proroctví jsou dokladem toho, že Bůh, který zná konec už od počátku, má pod svou vládou svět i náš život. Musíme si však dát pozor na falešná proroctví a na falešné výklady proroctví. Tento úkol nám představuje několik zásad pro správné pochopení proroctví a jejich výklad.

Pochopení proroctví

„Ovšem, Panovník Hospodin nečiní nic, aniž by zjevil své tajemství prorokům, svým služebníkům.“ (Amos 3,7) Symboly a obrazy, kterým je někdy těžké rozumět, Pán Bůh použil v proroctvích proto, aby byla aktuální v každé době a mohly se v nich odrážet i různé aspekty dnešního života. Některé symboly jsou těžko pochopitelné, a proto také občas nesprávně vykládané. Ve většině případů Bible sama vysvětluje význam použitých symbolů. V Bibli také najdeme klíč pro výklad a aplikaci proroctví, jako například zásadu, že jeden prorocký den představuje jeden skutečný rok (Ezech 4,6). Nejspolehlivější metodou výkladu proroctví je najít klíč pro jeho pochopení přímo ve spisu některého jiného inspirovaného pisatele. „Bible se vykládá sama.“ (Ed 190)

Pojem pro tento týden

Eschatologie. – Tímto slovem se označuje nauka o posledních věcech nebo o událostech posledních dnů, jak je popisují biblická proroctví.

VÝKLAD PROROCTVÍ

Základní zásadou výkladu Bible je, že text se má vykládat podle jasného, zřejmého a doslovného významu, pokud zřetelně nejde o obraz nebo symbol. Některé prorocké oddíly v Bibli používají symbolické a obrazné popisy; ty naznačují, že se jedná o aplikaci v budoucnosti. V těchto případech je největší nebezpečí zkreslení smyslu těchto oddílů.

1. Čím prorocké slovo je? K čemu slouží? Které biblické pravidlo jasně vyjadřuje, že prorocství si nesmíme vykládat po svém? 2 Petr 1,19-21

„Jak poznáme, kdy určitá historická událost má analogii v pozdější události neboli kdy má prorocký výrok dvojí aplikaci? Odpověď zní takto: tehdy, když takovou aplikaci použije sám inspirovaný pisatel. Jít dál, než jasně vyjadřuje Boží inspirace, znamená vstoupit do říše osobních názorů... Bezpečné pravidlo pro výklad Bible je porovnávat jedno místo Písma s jinými. Žádným jiným způsobem se nevyhneme fantastickým, ba dokonce komickým výkladům, které někteří lidé dávají starozákonním prorocstvím.“ (1BC 1018. 1019)

2. Která prorocství jsou příkladem dvojího naplnění prorocství? Iz 7,14; Mat 1,22.23 Pro koho bylo narození dítěte nazvaného Immanuel znamením? Hovořil Pán Ježíš v Mat 24 o zkáze chrámu, nebo o konci světa?

U prorocství s dvojím významem (např. Mat 24) může snadno dojít ke špatnému pochopení nebo chybnému výkladu proto, že čtenář nerozpozná jeho dvojí aplikaci, soustředí se jen na jedno naplnění prorocství a opomine druhé.

3. Prostuduj další příklady prorocství, která mají dvojí naplnění (aplikaci)

Jóel 2,28-32 – Částečně se naplnilo o letnicích (Skut 2,16-21), ale současně poukazuje na události, které se mají odehrát až v závěrečném „dni Páně“ (Jóel 2,1.30.31).

Izajáš 61,1-3 – Toto prorocství Pán Ježíš vztáhl na svoji službu (Luk 4,16-21). Pozoruhodné však je, že vynechal slova „den pomsty našeho Boha“ (Iz 61,2), protože tato slova se naplní až v budoucnosti, těsně před druhým Kristovým příchodem.

VÝKLAD DANIELOVÝCH PROROCTVÍ

Kniha Daniel je apokalyptickým (řecky apokalypsis znamená zjevení) proroctvím. Apokalyptická prorocství obsahují zvláštní Boží zjevení, která jsou založena na inspirovaných viděních a snech. Často se v nich používají symboly, které obrazným způsobem vyjadřují skutečné události, které mají nastat, nebo poselství, které má být hlášáno. Apokalyptická prorocství se zaměřují na dobu konce. Často zachycují průřez dějinami od doby proroka až do doby konce a současně obsahují duchovní povzbuzení pro Boží lid ve všech obdobích. Avšak jejich hlavním cílem je soustředit naši pozornost na události v závěru dějin lidstva, kdy pozemské národy budou zničeny a bude nastoleno věčné Kristovo království.

1. Jaké je hlavní téma Danielova prorocství? Dan 2,44; 4,22.32; 5,21

Pravou filosofií dějin je, že Bůh má všechno ve své moci. Co pro nás vyplývá z toho, že Bůh všechno řídí? Kdo podle těchto textů má nad světem moc? Jaký význam má skutečnost, že nám Pán Bůh rozkrývá budoucnost?

„Chápat tyto věci – chápat, že ‘spravedlnost vyvyšuje národy’, že ‘spravedlnost upevňuje trůn’ a že ‘milosrdenstvím podepře svůj trůn’ (Př 14,34; 16,12; 20,28); vidět, že tyto zásady se projevují u toho, který ‘krále sesazuje’ a ‘krále ustanovuje’ (Dan 2,21) – to znamená chápat filosofii dějin. Toto jasně vyjadřuje jedině Boží slovo. Ukazuje, že síla národů, stejně jako jednotlivců, nespočívá v příležitostech nebo výhodách, o kterých se mohou domnívat, že je činí nepremožitelnými; nespočívá ani v jejich vychloubačné velikosti. Síla národů se měří věrností, s kterou plní Boží úmysl.“ (Ed 175)

2. Na které dvě části se zřetelně dělí kniha Daniel? Jaké jsou rozdíly a podobnosti, které charakterizují každou část? Dan 1-6 a Dan 7-12. Druhá část knihy Daniel obsahuje historická prorocství, která vrcholí závěrečným Hospodinovým vítězstvím.

VÝKLAD KNIHY ZJEVENÍ JANA (1. ČÁST)

1. Co zdůrazňují poslední Kristova slova, která zaznamenává Bible ve Zj 22,12.20? Jaký význam má pro tebe toto poselství?

Zjevení, stejně jako kniha Daniel, je apokalyptické proroctví. Většina knihy Zjevení vede naši pozornost přes celou historii až k době konce. V knize Zjevení vrcholí celé Písmo. Setkává se zde prorocké, věroučné a duchovní učení Bible. Ústředním tématem knihy Zjevení je Kristus. Je v něm zdůrazněno zaslíbení jeho slavného příchodu v závěrečném vyvrcholení dějin a ujištění o jeho přítomnosti s jeho věrnými už nyní.

E. Whiteová ve svých spisech často pojednává o Zjevení a vybízí své čtenáře, aby této knize věnovali velkou pozornost. „Vážná poselství, která jsou seřazena v knize Zjevení, by měla v myslích Božího lidu zaujímat první místo. Nic jiného by nemělo zcela upoutat naši pozornost.“ (8T 302) „Když si uvědomíme, jaký význam má pro nás tato kniha, nastane mezi námi velké oživení. Stále ještě plně nechápeme naučení, která tato kniha obsahuje.“ (TM 113)

2. Struktura knihy Zjevení. První polovina knihy je paralelní s druhou polovinou, avšak v opačném pořadí, jak naznačuje následující osnova:

- A – Prolog – 1,1-11
- B – Církev bojující – 1,12-3,22
- C – 24 starců a 4 bytosti oslavující Boha, příprava na soud – 4,1-8,1
- D – Soudy, útok šelem – 8,2-13,8
- E – 144 000 zpívají novou píseň – 14,1-5
- F – Varovné poselství tří andělů – 14,6-13

Ústřední téma knihy Zjevení – Kristus přichází na zemi – 14,14

- F' – Poselství tří andělů o žni – 14,14-20
- E' – 144 000 zpívají píseň Mojžíšovu a Beránkovu – 15,1-4
- D' – Sedm ran, soud nad šelmami – 15,5-18,24
- C' – 24 starců a 4 bytosti oslavují Boha, závěrečný soud – 19,1-20,15
- B' – Církev vítězná – 21,1-22,5
- A' – Epilog – 22,6-21

VÝKLAD KNIHY ZJEVENÍ JANA (2. ČÁST)

Kniha Zjevení Jana sama poskytuje řadu vlastních klíčů pro její porozumění. Sám název „Zjevení“ už naznačuje, že se nám cosi odhaluje (může odhalovat, má odhalit). Bůh žehná těm, kdo naslouchají této prorocké knize a zachovávají, co je tam napsáno (Zj 1,3).

1. Kniha Zjevení Jana obsahuje sedm „blahoslavenství“. Jejich shrnutí nám poskytuje přehled přes celou knihu. Koho Bůh blahoslavi? Co znamená být blahoslaveným?

Zj 1,3 _____

Zj 14,13 _____

Zj 16,15 _____

Zj 19,9 _____

Zj 20,6 _____

Zj 22,7 _____

Zj 22,14 _____

Číslovka sedm se ve Zjevení objevuje velice často. Je tam sedm duchů, hvězd, svícňů, rohů, očí, andělů, hromů, hlav, korun, ran, nádob, hor a králů. Sedmička vyjadřuje plnost. Sedm blahoslavenství zahrnuje plnost milosti, kterou Bůh dává svému lidu. Ve Zj 2-3 nacházíme poselství sedmi církvím, které můžeme nejprve vztáhnout doslovně na sbory v Malé Asii. Význam těchto poselství však přesahuje místní sbory a může představovat i jednotlivá období církevních dějin od apoštolské doby až po příchod Pána Ježíše. Sedm pečeti symbolicky představuje Boží dílo zapečetování v průběhu dějin církve a konečné zapečetění Božího lidu, které nastane před Kristovým příchodem. Sedm polnic symbolizuje Boží soudy nad mocnostmi světa a končí třemi „běda“ – poslední z nich vrcholí závěrečným soudem (Zj 11, 14-19).

Zj 12 obsahuje přehled velkého sporu, který začal vzpourou andělů v nebi, a popisuje satanův konečný útok na Boží lid ostatků. Kapitoly 13-19 se převážně zaměřují na prorocství, která se mají naplnit až v poslední době. Zj 20 nás přivádí k miléniu a kapitoly 21 a 22 vrcholí výhledem na novou zemi.

DALŠÍ APOKALYPTICKÁ PROROCTVÍ

Knihy Daniel a Zjevení obsahují hlavní apokalyptická proroctví v Bibli. Další jsou v knihách Izajáš, Ezechiel, Jóel, Zacharjáš, Malachiáš, Matouš, 2. Tesalonickým. Velká část knihy Zacharjáše obsahuje bohatství rad a povzbuzení pro církev v posledních dnech. „Zacharjášovo vidění, v němž spatřil Jozueho a anděla, se nabízí se zvláštní naléhavostí jako příměr toho, co zažije lid Boží v posledních výjevech velkého dne vykoupení. Tehdy bude církev ostatků přivedena do velkých zkoušek a do velkého soužení. Ti, kdo zachovávají příkázání Boží a víru Ježíšovu, pocítí hněv draka a jeho zástupů.“ (PK 386)

1. Prostuduj si následující vidění v knize Zacharjáš a pokus se v nich najít aplikace do dnešní doby:

Zacharjáš 1,8-17 – srov. Zj 6

2,1-13 – srov. Zj 11,1; 21,3

3,1-10 – srov. Zj 14,1-6.

4,1-14 – srov. Zj 11,4-12

14,3.4 – srov. Zj 20,8.9; 21,2.3

14,12 – srov. Mal 4,1; 2 Petr 3,10

Mnoho proroctví v knize Zacharjáš, stejně jako i v dalších starozákonních knihách, jsou podmíněná proroctví. Jejich naplnění závisela na zřízení Kristova království v Jeruzalémě v době jeho prvního příchodu. „Kdyby byl (židovský) národ věrný svému poslání,... celá země by dychtivě očekávala příchod Mesiáše. On by přišel, zemřel a opět vstal z mrtvých. Jeruzalém by se stal velkým misijním centrem a celá země by byla ozářena světlem pravdy.“ (4BC 29.30) Protože však lidé nikdy Krista nepřijali takovým způsobem, jak měli, „předpověď o cti a slávě Izraele se nemohla splnit. Boží záměry jsou ovšem nezměnitelné, takže se tato proroctví naplní – na duchovním Izraeli.“ (4BC 34)

Doporučené studium

„Nechte promluvit Daniela, nechte promluvit Zjevení a nechte je říci, co je pravda. Ať se však hovoří o kterémkoli tématu, vyzvedněte Ježíše jako střed vši naděje.“ (TM 118) Naše studium posledních událostí by mělo být kristocentrické, ne dějinocentrické. Jak chápeš kristocentričnost v Dan 2 a Zj 13?

„Duch svatý osvětil každou stránku svatého Písma, ale na některé lidi to moc nepůsobí, protože Bibli nesprávně chápou. Když klamné teorie způsobí otřesy, povrchní čtenáři, kteří nejsou nikde zakotvení, se sesypou jako písek... Je třeba, abychom mnohem důkladněji studovali Boží slovo; zvláště knihám Daniel a Zjevení bychom měli věnovat takovou pozornost, jakou jsme jim doposud v historii naší práce nevěnovali... Kdyby věřící lépe rozuměli knihám Daniel a Zjevení, měli by úplně jinou duchovní zkušenost. Výhled k otevřeným branám nebes by tak zapůsobil na jejich srdce a myslí, že by si uvědomili, jak se všichni musí zdokonalit, aby měli podíl na požehnaní, které je odměnou pro ty, kteří mají čisté srdce... Těžkosti posledních dnů jsou před námi a naším úkolem je varovat lidi před nebezpečím, ve kterém se nacházejí. Nedovolte, aby vážné výjevy, které nám prorocství zjevují, zůstaly neznámé.“ (TM 112-118)

Doplňující otázka

Prostuduj si Oz 11,1 a Mat 2,14.15. Pak uvažuj o dvojí aplikaci týkající se Božího povolání Izraele z Egypta a povolání Ježíše, Božího Syna, také z Egypta.

Shrnutí

Prorocství je Boží ujišťující odpověď na naše těžkosti a naše otázky o nejisté budoucnosti. Bůh je a bude Pánem nad naším životem, stejně jako nad událostmi tohoto světa. Prostřednictvím svého Ducha nám dává užitečnou vodítka pro správné pochopení a aplikaci prorocství, aby nás někdo nesvedl.

POCHOPENÍ BIBLICKÉ LITERATURY

Texty ke studiu

Žalm 80,8-12; Mat 13,44; Gal 4,21-31

Základní verš

„Ti, kdo hledají Hospodina, rozumějí všemu.“ Př 28,5

Hlavní myšlenka

Vzhledem k tomu, že literární styl do velké míry ovlivňuje výklad, je nesmírně užitečné, když se čtenář Bible seznámí se zásadami, jak vykládat poezii, symbol, typ, alegorii (symbolické příběhy) a podobenství.

Pisatelé Bible používali symboly a výrazy, které jejich posluchači znali; ale pokud jim chceme rozumět my, měli bychom se seznámit s významem, který se váže na jazyk, který používají.

Pravidla výkladu

Text bychom měli chápat doslovně, pokud ze souvislosti není naprosto zřetelné, že se jedná o symboly, nebo pokud doslovný výklad nedává smysl. Význam symbolu musí určit Bible sama. Např. slovo oheň v některých případech v Bibli označuje skutečný oheň (Skut 28,3), ale může být také symbolem označujícím Boží přítomnost (2 Moj 3,2), Boží soud (Zj 20,9) nebo dokonce moc démonů (Zj 13,11.13). Při výkladu podobenství musíme určit, co je jeho ústřední myšlenkou, a nesmíme chtít vidět nějaký konkrétní význam za každým detailem příběhu. Např. podobenství o milosrdném Samaritánovi se zmiňuje o oslovi (Luk 10,34). Máme v tom hledat nějaký skrytý význam? Osel byl dopravní prostředek a v podobenství žádný symbolický význam mít nemusí.

Pojem pro tento týden

Parallelismus – dosl. „souběžnost“ je běžný výrazový prostředek Starého zákona. Hebrejská poezie nevyužívá běžný rytmus a rým, ale je založena na opakování myšlenek ve verši. Myšlenky vyjadřuje v párech, ať už je uvádí ve stejném významu, nebo je naopak dává do kontrastu.

Pochopení biblické literatury

Neděle 7. březen

HEBREJSKÁ POEZIE

V Písmu svatém „nacházíme poezii, která vyvolává úžas a obdiv světa. Její zářivé nádheře, vznešené a slavnostní majestátnosti a dojemné tklivosti se nevyrovnají ani ty nejlepší výtvoři lidského génia.“ (CT 429) Žádný překlad nemůže vystihnout krásu a poetičnost původního textu, avšak přesto některé pasáže nepostrádají působivost, např. Iz 40,26, Žalm 19 a další.

V Bibli se setkáváme s třemi základními formami paralelismu:

1. **Synonymický paralelismus:** myšlenka první části se s obměnou opakuje v části druhé.

*„Nekářej mě, Hospodine, ve svém rozlícení,
netrestej mě ve svém rozhořčení.“ (Žalm 38,2)*

Zatímco nejprve žalmista hovoří o kárání, v druhé části používá termín vyjadřující kázeňský čin. Obě části vyjadřují tutéž myšlenku jinými výrazy. Srovnání obou částí nám usnadní výklad verše.

2. **Protikladný nebo kontrastující paralelismus:** myšlenku v první části vysvětluje část druhá, která je s prvou v kontrastu nebo protikladu.

*„Svévolník si půjčuje a k splácení se nemá,
spravedlivý se však slituje a dává.“ (Žalm 37,21)*

Zde žalmista dává do protikladu svévolníka a spravedlivého a jejich rozdílný přístup k druhým lidem. Zatímco svévolník si musí půjčovat, spravedlivý má dost na to, aby se mohl ještě štědře dělit s ostatními.

3. **Syntetický, neboli konstruktivní paralelismus:** druhá část dokončuje, rozšiřuje nebo zesiluje (stupňuje) myšlenku z části první.

*„Dotázal jsem se Hospodina a odpověděl mi,
vysvobodil mě od všeho, čeho jsem se lekal.“ (Žalm 34,5)*

První část popisuje, že žalmista se obrátil na Boha a Bůh ho vyslechl; neprozrazuje však, o co se jednalo. To se dozvídáme až v části druhé: žalmista je naplněn strachem, zřejmě v důsledku problémů, které na něj doléhaly.

BIBLICKÁ TYPOLOGIE

1. Čeho byl izraelský národ „typem“? Řím 2,28.29

Izrael byl Bohem vyvolený lid, pověřený zvláštním úkolem. V Novém zákoně Bůh povolává lid, u kterého nezáleželo na příslušnosti k národu a jehož víra a oddanost se soustředila na Krista. Starozákonní zaslíbení se nyní naplňují na těch, kdo jsou „židem uvnitř“.

Biblické „typy“ mají kořeny v historii, avšak jejich aplikace zasahuje do budoucnosti. Jedná se o skutečnosti, které pozdější bibliční pisatelé aplikují, a tak je mění na tzv. „antitypy“. Uvádíme několik příkladů. Ke každému „typu“ si prostuduj uvedené texty a sleduj, jak se typy setkávají s „antitypy“. Vysvětli, co je „typ“ a co je „antityp“.

Typ	Antityp
Vyjítí z Egypta	1 Kor 10,1-13
Elijáš	Mal 4,5; Mat 11,12-14
Velikonoce	1 Kor 5,7-9
Jonášovo vysvobození	Mat 12,39.40
Den smíření	Dan 8,13.14; Zj 14,7

Ne každý „typ“ má svůj plný protějšek v Novém zákoně. Některé mají pozdější eschatologický význam. U „typů“ nelze aplikovat každý detail na „antityp“. Je třeba počítat s rozdíly mezi nimi. Jediný spolehlivý výklad je ten, při kterém se necháme vést inspirovanými pisateli. „Antitypy“ mají zpravidla širší význam a vyjadřují pro náš život výraznější a možná závažnější skutečnosti než „typy“.

„Typy často mají duchovní význam jak pro dobu, ve které byly napsány, tak pro budoucnost. Starozákonní typy jsou zvlášť důležité pro výklad Nového zákona, a proto je velkou chybou, pokud někdo studuje Nový zákon bez pečlivého exegetického a teologického výkladu Starého zákona. Při tom musíme pečlivě rozlišovat mezi typem a předpovědí. I když typ má také souvislost s budoucností, není sám o sobě předpovědí. Je spíš historickou skutečností bez zřejmé odkazu na budoucnost. Antityp je naplněním toho, čeho byl typ předobrazem.“ (W. Murdoch)

BIBLICKÉ SYMBOLY

Náboženský symbol je obrazné vyjádření, které čtenáři nebo posluchači pomáhá pochopit složitější jev nebo myšlenku. Známe např. prorocké symboly. Příkladem novozákonních symbolů jsou chléb a víno užívané při Večeři Páně. Symbol často dává určité naučení, např. plamenný meč v zahradě Eden nebo chrámový inventář, personál a rituály (2 Moj 25), což odkazovalo na události a služby v nebeské svatyni (Žid 9,1-9).

1. Co symbolizují následující předměty ze svatyně?

Oltář a oběť – Řím 12,1 _____

Umyvadlo – Tit 3,5,6 _____

Svícen – Jan 8,12 _____

Stůl s chleby – Jan 6,48 _____

Oltář na pálení kadidla – Zj 8,3,4 _____

Truhla smlouvy – Žid 4,16 _____

„Nevyrovnatelná nádhera pozemské svatyně znázorňovala pro lidský pohled slávu nebeské svatyně, v níž Ježíš Kristus, náš Vůdce, slouží za nás před Božím trůnem. Velikost a nádheru příbytku Krále králů... naplněného slávou věčného trůnu, kde serafíni, jeho zářící strážci, zakrývají v úctě své tváře – mohla jen matně znázornit nejznamenitější stavba, jakou kdy vybudovaly lidské ruce. Přesto pozemská svatyně a služby, které se v ní konaly, učily důležitým pravdám o nebeské svatyni a velikém díle, které tam probíhá pro záchranu člověka.“ (VDV 263)

K porozumění smyslu symbolu je třeba prostudovat biblické oddíly, které používají stejný symbol. Symbol může mít víc než jeden význam. Např. Bible označuje jak Krista, tak satana jako „Iva“ (Zj 5,5; 1 Petr 5,8). V těchto případech o správném výkladu rozhoduje kontext. Pokud kontext nebo jiní inspirovaní pisatelé symbol dostatečně neobjasňují, je lépe nevykládat smysl a nespekulovat o jeho významu. Nelze vysvětlovat smysl symbolu v rozporu s učením Bible. Některé detaily symbolu mohou být nepodstatné, bez zvláštního významu.

PODOBENSTVÍ

Podobenství je názorný příklad, přirovnání; (jev neznámý je vyjadřován jevem známým). Podobenství často ilustruje pravdu známým příběhem nebo běžnou situací. Je jedním z Ježíšových oblíbených vyučovacích prostředků (Mat 13,34).

1. Jakou pravdu Pán Ježíš ilustroval v podobenství o pokladu v poli? Mat 13,44

Co je vyjádřeno skutečností, že poklad je v poli ukrytý? Co je třeba dělat s tím, co je skryté? Z jakého popudu jedná ten, kdo nalezne poklad? Lze spontánní reakci (radost) nahradit předepsaným postupem jednání? Jaké důsledky má nalezení pokladu?

Toto podobenství je založeno na běžné situaci z Palestiny v době Ježíšově. Tehdy neexistovaly bankovní trezory. Zlodějů, loupeží a přepadení bylo hodně. Lidé, kteří měli něco cenného, se proto snažili uchovat to tak, že to zakopali na svém poli. Někdy se ovšem stalo, že člověk nebo lidé, kteří znali místo takového úkrytu, zemřeli nebo se odstěhovali a nikdo pak o pokladu nevěděl. Člověk, který poklad (náhodně) našel, si uvědomil, že pro takový majetek stojí za to se všeho zříci. Podle tehdejších zákonů poklad však nebyl jeho, pokud nevlastnil pole. On však udělal všechno, co bylo v jeho moci, aby pole získal. V podobenství nejde o to, jak vyzrát nad majitelem pole (a pokladu), ani o oslavu „nepoctivého“ nálezce. Naučení spočívá v tom, že když najdeme skrytý poklad, který má mnohem větší cenu, než jsme si kdy představovali, že bychom mohli vlastnit, s radostí za něj dáme vše, co máme. Království Boží má největší hodnotu ze všeho, co zde na zemi poznáváme.

2. „Pole s pokladem v podobenství představuje celou Bibli, poklad je symbolem evangelia.“ (KP 55) Za co bys byl ochoten dát vše, co máš?

POCHOPENÍ ALEGORIÍ

Alegorie (jínataj) je obrazné vyjádření nějakého pojmu – vyjádření myšlenky obrazem. Např. v příběhu o dobrém pastýři pastýř představuje Krista, ovce jsou lidé, za které zemřel, a stádo představuje Kristovy následovníky (Jan 10,1-16). Měli bychom nechat samotný text rozhodnout, které klíčové body alegorie souvisejí s poselstvím, jež chce autor sdělit.

Příklady alegorií:

1. Žalm 80,9-12

Žalmista přirovnává Izrael k vinné révě, která byla přesazena z Egypta, rozrostla se a naplnila zaslíbenou zemi. Vytvoř seznam bodů, které nacházíš v tomto přirovnání. Proč právě vinná réva je obrazem Izraele? Jaký význam měly plody vinné révy v tehdejší době?

2. Gal 4,21-31

Apoštol Pavel ilustruje rozdíl mezi starou a novou smlouvou. Agar představuje starou smlouvu a Jeruzalém; Sára představuje novou smlouvu a nebeský Jeruzalém; Izák je synem zaslíbení a Izmael synem těla. Napětí mezi těmito dvěma syny představuje napětí mezi ospravedlněním z víry a zákonictvím, mezi duchem a tělem, mezi Božím a lidským jednáním, mezi zaslíbením a lidským jednáním, mezi otroctvím a svobodou. Co znamená „být pod zákonem“? Co nás zotročuje dnes? Jaké důsledky má skutečnost, že jsme synové „ženy svobodné“? (v. 31) Izák a Izmael přestavují rozdílné důsledky jednání jednoho člověka. Který z nich má hodnotu (budoucnost) a proč? Jak se vyhnout nebezpečí jednat podle své vůle?

Pavel ilustruje svobodu, jakou křesťané mají v Kristově milosti, a dává ji do protikladu k otroctví těch, kteří se snaží dosáhnout spasení skutky. Izák byl dítětem víry; Izmael synem skutků.

Snažíme-li se vykládat alegorii, musíme vždy brát v úvahu, jakým posluchačům byla určena, dále důvod, proč autor používá tento prostředek, a hlavní smysl přirovnání, jak jej zdůrazňuje sám autor. Nejdůležitější je, aby vykladač správně pochopil, jaké poselství alegorický text obsahuje pro původní a pro současné čtenáře.“

V knize Píseň Šalomounova máme nádhernou sbírku milostné poezie s mnoha duchovními naučenými, která velice přiléhavým způsobem vyjadřují čistý vztah muže a ženy. Musíme si však počínat velmi opatrně, kdybychom zde chtěli vidět alegorii, kde králem je Kristus a nevěstou církev. E. Whiteová aplikuje Pís 6,10 na církev a 4,15 na Boží slovo (PK 475.476).

Doporučené studium

S použitím toho, co ses naučil v tomto úkolu, urči správnou kategorii pro jednotlivé příklady:

Kategorie

- A. Symbol
- B. Typ
- C. Alegorie
- D. Podobenství

Příklady

- ___ křest
- ___ vinice v Izajášovi 5
- ___ den smíření
- ___ roztržení chrámové opony
v okamžiku Ježíšovy smrti
- ___ svatební hostina v Mat 22,1-14
- ___ sňatek krále v Žalmu 45
- ___ obětní beránek

(Na to, do jaké kategorie jednotlivé příklady patří, nemusí mít všichni stejný názor. Připrav si odůvodnění, proč jsi je zařadil do té které kategorie.)

Doplňující otázky

1. Vzpomeň si na symboly, pro které má význam barva, např. Zj 6,1-8. Co znamenají?
2. Představ si, že bys chtěl vysvětlit podobenství o ztracené ovci v zemi, kde nemají ovce. Jakým zvířetem bys ovci nahradil, aniž bys znásilnil záměr původního textu?
3. Na základě toho, co ses naučil o básnickém paralelismu v žalmech, pokus se teď vytvořit několik vlastních paralelismů.
4. Urči typ paralelismu v následujících verších: Př 15,17; Žalm 19,12; Joz 10,12; Jób 36,31; Př 28,13.

Shrnutí

Vzhledem k tomu, že většinu literárních prostředků, které jsme studovali, lze snadno nesprávně pochopit nebo chybně aplikovat, musíme dbát na to, abychom je chápali v tom smyslu, v jakém byly použity nebo jak je aplikovali pozdější inspirovaní pisatelé. Bibli bychom měli chápat tak, jak je doslova napsaná, pokud z kontextu nebo z použitého literárního prostředku jasně nevyplývá, že se jedná o symboly nebo podobenství. I když výklad obrazné řeči vyžaduje opatrný přístup a studium s modlitbou, neměli bychom se nechat ochudit o poznání krásy a moudrosti, plynoucí ze seznámení se s biblickou poezií a symbolikou.

TÉMA VELKÉHO SPORU

Texty ke studiu

Jan 14,1-3; Iz 14,12-14; 1 Moj 2,16.17; 3,15; Řím 5,6-11; Fil 2,5-11; Zj 12

Základní verš

„A strhla se bitva v nebi: Michael a jeho andělé se utkali s drakem. Drak i jeho andělé bojovali, ale nezmohli, a nebylo již pro ně místa v nebi. A veliký drak, ten dávný had, zvaný ďábel a satan, který sváděl celý svět, byl svržen na zem a s ním i jeho andělé.“ Zj 12,7-9

Hlavní myšlenka

Ústřední téma Písma – zápas mezi Kristem a satanem – se vede o Boží spravedlnost, jeho zákon a jeho svrchovanost ve vesmíru (čti Job 1 a 2). Tento spor vznikl v nebi, když Jitřenky syn, který se stal satanem, vnesl ducha vzpoury a rozpoutal odboj proti Bohu. Dějištěm sporu se stala země.

Pojem pro tento týden

Kosmický spor. – Tímto výrazem se označuje vesmírný rozměr boje mezi Kristem a satanem.

POHLED NA SVĚT Z HLEDISKA VELKÉHO SPORU

“Čtenář Bible by měl hledět na Písmo jako na celek a přitom sledovat, jaký je vztah mezi jeho jednotlivými částmi. Měl by se seznámit s velkým ústředním tématem Písma, s Božím původním záměrem pro tento svět, se vznikem velkého sporu a s dílem vykoupení. Měl by pochopit povahu dvou principů, které zápasí o nadvládu, měl by se naučit vidět jejich působení v historických i v prorockých záznamech až k velkému vyvrcholení. Měl by vidět, jak tento spor zasahuje do každého stadia lidské zkušenosti, jak se v každém životním ději projevuje jedna nebo druhá z těchto protichůdných sil a jak sám, ať chce nebo ne, se stále musí rozhodovat, na kterou stranu tohoto sporu se postaví.“ (Ed 190)

1. Objevuje se téma velkého sporu ve verších Jan 14,1-3?

Jaká je základní myšlenka tohoto textu? Na jakou úzkost Ježíš reaguje? Jakou radu dává Ježíš na úzkost? Co znamená, že v domě Otce je mnoho příbytků? Proč je třeba připravovat nám místo? Jaký cíl má naše bytí? Jak je možné být s Kristem? Proč nemůžeme být s Kristem již nyní? Proč nám ta slova Ježíš říká? Jak tato jeho slova zasahují do naší každodenní zkušenosti?

KDE VZNIKL HŘÍCH

1. Jitřenky syn byl stvořen jako dokonalá bytost (Ezech 28,15). Byl spokojen se svým postavením? Iz 14,12-14

Kde se jeho nespokojenost zrodila? Jakou podobu ona nespokojenost měla? V čem je obecná podstata jeho problému? Jaké důsledky mívá nadřazenost a pozdvihování se? Můžeme jeho problém nazvat „závist“?

Jeho jednání je vzpoura. Sám na sobě se dopustil podvodu a výsledkem byla katastrofa (Iz 14,15-21). Mělo to vliv i na jeho okolí. (VDV 313-317)

Výraz „Jitřenky syn“, jímž nahrazujeme slovo „Lucifer“, je přezdívka, kterou prorok uděluje babylonskému králi poté, co mu bylo dáno rozpoznat, že babylonský král je ztělesněním zla, které stojí v pozadí a ovládá ho. Hospodin skrze proroka promlouvá k tomuto osobnímu zlu ztělesněnému v babylonském králi. Na otázku po vzniku hříchu, která je blízká otázce po původu zla, je třeba odpovídat velmi opatrně a s pokorou, neboť jako ti, kdo vidí jen v zrcadle, tzn. zkrusleně (1 Kor 13,12), jsme vyzýváni, abychom se zlu (i mluvení o něm) vyhýbali v jakékoli podobě (1 Petr 3,10-12; Žalm 34,13-15). Podobně je třeba se vyhýbat všetečným otázkám a planým rozhovorům.

2. K jaké události pak došlo v nebi a co se stalo se satanem a anděly, kteří se přidali na jeho stranu? Co se stalo ve spojitosti s křížem? Zj 12,7-9

Kdo již vyhrál? Koho nyní ohrožuje satan, kde a proč?

„Jan zde stručně popisuje historii velkého sporu mezi satanem a Kristem v nebi, od jeho vzniku až po Kristovo vítězství na kříži (Zj 12,7-9; Kol 2,14.15), konečné svržení satana na tuto zemi (Zj 12,10-12) a průběh velkého sporu na zemi až do doby konce (Zj 12,13-16). Ačkoli se Jan ve své knize zaměřuje především na rozhodující bod sporu – na kříž, je třeba chápat, že slova ‘strhla se bitva na nebi’ se vztahují na dobu před stvořením světa, kdy začalo nepřátelství draka a Lucifer chtěl být jako Bůh.“ (7BC 809)

SPOR SE PŘENESL Z VESMÍRU NA ZEMI

1. Jaké zkoušce Bůh vystavil Adama a Evu? 1 Moj 2,16,17

Oč v té zkoušce šlo? Dovolil Bůh člověku dělat si, co se mu zamane? Kdo stanoví hranice pro to, co se smí a co ne? Jak je třeba chápat hranice (pokyny, zákony)? Bůh varoval člověka, že důsledkem neposlušnosti je smrt. Komu se ale člověk rozhodl naslouchat? Koho vyvolil? Měl had pravdu? Proč lidé berou vážně slova, která satan pronese (Jan 8,44)? Koho bereme vážně my? Jaké to má důsledky? Lze tyto důsledky vzít zpět? Jediná naděje byla v tom, že Bůh do lidského neštěstí sám vstoupí, což se v Kristu později stalo.

2. Jaký závěr sporu mezi dobrem a zlem Bůh předpověděl? 1 Moj 3,15

„Teď už bylo jasné, že satan nemá pro své provinění žádnou omluvu. Odhalil svou pravou povahu lháře a vraha... Satanova lživá obvinění Božího charakteru a vlády se ukázala v pravém světle... Celé nebe pochopilo, že se v odsouzení satana a v záchraně člověka projevila Boží spravedlnost.“ (VDV 317)

Jak se dějiny lidského neštěstí blíží ke svému závěru, Duch svatý a nebeští andělé nám chtějí pomoci k věrnosti Bohu, abychom jeho pravdu brali vážně, neboť vítězství je Kristovo.

PROČ PÁN JEŽÍŠ PŘIŠEL

1. Čeho se Pán Ježíš vzdal a čeho dosáhl tím, že přišel na tento svět a zemřel za nás?

Fil 2,5-11

K čemu nás tento text motivuje? Jak je možno Krista Ježíše následovat? Kým je Ježíš a co to znamená?

2. Jaké důsledky má pro nás Ježíšův život? Řím 5,17-21 Proč Pán Ježíš zemřel a co pro nás dnes znamená jeho vzkříšený život? Řím 5,6-11; Jan 12,31.32

Co se z těchto textů dozvídáme o Bohu? Jací jsme a jakou máme díky Kristu Ježíši budoucnost?

Proč Ježíš přišel na tuto planetu? Ježíšův kříž má význam jak pro celý vesmír, tak pro naši zemi. Ježíš přišel, aby žil a zemřel pro naši záchranu. Současně však vyvrátil obvinění, která satan vznesl proti Boží lásce a spravedlnosti už před stvořením tohoto světa. Bůh na Ježíši ukázal, že je spravedlivý, a vzkříšením Ježíše se satanova obvinění stala nespravedlivá a falešná – satan nemá pravdu. Bohu je možno důvěřovat. Na Ježíšově bezhříšném životě bylo vidět, že člověk je z Boží milosti schopen dodržovat Boží zákon a žít životem v souladu s Boží vůlí. Ježíš tedy přišel kvůli nám. Nám však málo pomůže, budeme-li vědět proč, kdy, jak přišel, když nepochopíme, kudy šel a jak jej máme zde a nyní následovat. Proto Pavel hymnus o Kristu začíná slovy – přemýšlejte tak, jako Ježíš.

KOSMICKÝ SPOR

1. Jak Písmo vysvětluje základní příčinu kosmického sporu? 1 Jan 3,4

Velký spor má své kořeny v odmítnutí Boha, jeho vlády a jeho zákonů, které jsou dány pro naši ochranu a požehnání (1 Moj 3). Ti, kdo neuznávají žádná pevná pravidla a odmítají Boží zákon, ve skutečnosti odmítají Boha (Mat 5,17-19; 1 Jan 2,3-6). Evangelia popisují, jak se Kristus a satan setkali tváří v tvář. Po skončení čtyřicetidenního půstu na poušti satan vyzval Krista, aby proměnil kameny v chléb a tak utišil svůj hlad. Kristus odpověděl: „Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.“ (Mat 4,4) Tak jako v případě Adama a Evy v ráji, satan naváděl Krista, aby jednal podle své vlastní vůle, bez závislosti na Božím slovu a vůli. Kristus vyvýšil Boží slovo v každém činu svého života.

2. Přečti si Zjevení 12 ve více překladech. Přemýšlejte ve třídě sobotní školy nad tím, jakou roli v tomto sporu hraje Michael, žena, dítě, potomstvo ženy, drak, orlí křídla, země, poušť, proudy vod, časové období.

Jak lze ze Zj 12 vidět, že spor má kosmickou perspektivu? Kdo je Michael, dítě, potomstvo ženy, žena? Kdo útočí a kdo je ohrožený? Je Bůh nestranný? Na čí straně stojí? Jak se žena z nebezpečí dostane? Kdo a jak zatočí s žalobníkem? Co čeká žalobníky? Jak text charakterizuje ty, kdo zvítězili? Kdo je míněn výrazem „ostatní její potomstvo“ („ostatek“) ve verši 17? Jaká je zřejmě příčina drakova útoku? Jakou zvěst oddíl nese?

Doporučené studium

Prostuduj si Řím 1,19-32; 2 Petr 3,8-14; 1 Kor 4,9. Jsme vojáky v té největší bitvě, jaká kdy byla. Jsme herci v největším dramatu, které se kdy hrálo. Skutečně, naše země je bitevním polem a divadlem pro vesmír. Z knihy Patriarchové a proroci si přečti kapitolu „Proč Bůh připustil hřích?“ (str. 12-20)

Doplňující otázka

Když si uvědomuji, jak křehký je můj život, co bych měl změnit, aby můj život měl hodnotu, naději a budoucnost?

Shrnutí

Adventisté sedmého dne vidí velký spor v kosmické perspektivě. Věří, že právě velký spor přivedl na naši planetu Ježíše Krista, který úspěšně vykonal své poslání záchrany lidstva. Za vznik hříchu nese odpovědnost satan, který v nebi vyvolal vzpouru. Obvinil Boha z toho, že vyhlásil zákon, který stvořené bytosti nemohou dodržovat. Kristus přišel v lidském těle na tuto zemi proto, aby dokázal, že člověk může žít podle Božího zákona. Pravda, jak ji nacházíme v Ježíši, je širší, než si jsme schopni uvědomit. Musíme připustit, že tyto události mají souvislosti přesahující naši pozemskou existenci. Středem biblického pohledu na problém hříchu není člověk nebo naše planeta; Bible tento problém vidí z hlediska celého vesmíru.

CÍRKEV ADVENTISTŮ A ZJEVENÍ

Texty ke studiu

Zj 10,8-11; 1 Tes 2,13; 2 Petr 1,2-4; Skut 20,27.28

Základní verš

„Drak v hněvu vůči té ženě rozpoutal válku proti ostatnímu jejímu potomstvu, proti těm, kdo zachovávají příkázání Boží a drží se svědectví Ježíšova.“ Zj 12,17

Hlavní myšlenka

Ani jeden ze zakladatelů Církve adventistů sedmého dne (dále CASD) sice nebyl doktorem teologie, všichni však byli horlivými studenty Bible. Věřoučné body, jak je naši průkopníci formulovali v době vzniku církevní organizace v roce 1860, zůstaly dodnes základní věroukou církve. Obstály ve zkoušce času i stále se prohlubujícího poznání, jak vykládat Bibli.

Příprava na dobu soužení

„Pán mi opakovaně ve viděních ukázal, že vytváření si časných zásob pro dobu soužení je v rozporu s Bibli.“ (Mar 181) Přesto však bychom si něco na dobu soužení připravovat měli: „Nyní je čas, abychom ukládali poklad v nebi a dali svá srdce do pořádku a tak se připravili na dobu soužení. Viděla jsem, že čas Ježíšova pobytu v nejsvětější svatyni už téměř vypršel a tento čas už může trvat jen krátkou dobu; měli bychom ho využít studiem Bible.“ (ExV 49)

Pojem pro tento týden

Historicismus. – Tento výraz označuje pojetí výkladu prorocství, podle něhož se události předpověděné v prorocích plnily v průběhu dějin a plní se dodnes.

ADVENTISTICKÝ HISTORICKÝ VÝKLAD

Hybnou silou, která působila na vznik CASD, byl horlivý zájem o biblická proroctví týkající se druhého Kristova příchodu. William Miller byl při svých výkladech biblických proroctví ovlivněn tradiční historickou školou. Studium Bible jej dovedlo k závěru, že Kristus přijde v roce, kdy má dojít k „očištění“ svatyně, tedy okolo roku 1843 (později tento rok posunul na rok 1844). Jeho výpočet byl správný, ale nesprávně vykládal událost, která se měla v tomto roce stát. Tato chyba vedla k hořkému zklamání tisíců lidí, kteří jeho výkladu uvěřili.

Někteří ze zklamaných lidí se v následujících deseti letech scházeli ve skupinkách ke studiu Bible a na biblických konferencích. Tak se na základě Bible sjednotili v pohledu na jednotlivé věroučné body. Zde se kladly základy budoucí církve adventistů. E. J. Waggoner ve svém článku otištěném v časopisu *The Signs of the Times* (13.1.1887) nastínil výkladové zásady adventistů: „Nejdříve jsme se shodli na tom, že Bible je absolutní pravda a že cokoli je v rozporu s ní, byť v sebemenším detailu, musíme odsoudit jako chybné. Za druhé, že Bible, i když se skládá z mnoha knih, je celistvou knihou jednoho Autora; že mezi jejími částmi panuje dokonalá jednota. Za třetí, že Bible obsahuje celou pravdu, takže člověk může být náležitě připraven ke každému dobrému dílu; proto se má Bible vykládat sama. Za čtvrté, že jednu část Bible nemůžeme plně pochopit, pokud ji vytrhneme ze souvislosti anebo pokud ji vykládáme bez vztahu k Bibli jako celku.“ Církev adventistů sedmého dne dodnes zastává přesvědčení, že Bible je autoritativním zjevením Boží vůle, že vede k pravému poznání věrouky, že je důvěryhodným záznamem Božích činů v dějinách a že předpovídá události posledních dnů se zaměřením na brzké vítězství Ježíše Krista.

1. Na základě čeho budou souzeni ti, kdo odmítají jasná Boží zjevení v Božím slovu? Jak to Pán Ježíš zdůvodňuje? Jan 12,44-50

PÍSMO JE NAŠE OCHRANA

Jako adventisté sedmého dne bychom měli pečlivěji studovat inspirované Boží slovo, abychom v této době všeobecné nejistoty, strachu a zpochybňování, kdy nás satan obklopuje záludným a podvodným učením, byli schopni rozlišit mezi bludem a pravdou, abychom poznali cestu Páně a „nebyli svedeni náboženskými bludy. Svět je plný falešných teorií a svůdných duchovních myšlenek, které ničí čisté duchovní vnímání a odvádějí od pravdy a svatosti. Zvláště v této době musíme dbát na varování: ‘Nenechte se od nikoho svést prázdnými slovy.’ (Ef 5,6)“ (1SM 170)

1. Co apoštol Pavel píše v 1 Tes 2,13 o významu Božího slova? Jak lze poznat, že přijaté slovo je skutečně Boží a nikoli pouze lidské?

Litera Písma se Božím slovem stává milostí Boží a jen ve víře – proto Pavel děkuje Bohu za ty, kteří Bohu věří a nechávají projevit sílu Božího slova ve svém životě. Není samozřejmé, že lidé vnímají evangelium jako Boží slovo a nikoli jako slovo lidské. O to, abychom slovo Boží z litery zaslechli, je třeba Pána Boha prosit – to se neděje samo sebou.

2. Jaký užitek mají ti, kdo se seznamují s Bohem při studiu Božích zaslíbení? 2 Petr 1,2-4

Pokud uvěříme a vírou si přivlastníme Boží zaslíbení, můžeme očekávat, že „ten, kdo otevírá Písmo a sytí se nebeskou manou, stává se účastníkem božské přirozenosti.“ (RH, 28.6.1892)

ADVENTISTÉ A PÍSMO

Apoštol Pavel v dopisu Timoteovi (2 Tim 3,16.17) píše, proč je znalost Božího slova důležitá pro každého věřícího člověka. Písmo je dáno k učení, usvědčování, nápravě a k výchově ve spravedlnosti. Konečným cílem je, „aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu“. Nejde tedy o teoretické znalosti, ale o motivaci a pohotovost k dobrému jednání, k šíření dobra.

1. Jakou radu dal apoštol Pavel starším z Efezu? Jak ji můžeme aplikovat do dnešní církve? Skut 20,27.28

Co pro nás vyplývá z Pavlovy snahy nic nezamlčet a oznámit celou Boží vůli? Proč je tak důležité nic nezamlčovat? Kdy můžeme oznamovat celou Boží vůli?

Písmo je inspirací naší víry. Učí nás, jak máme žít jako synové a dcery Boží uprostřed zkaženého světa. Pomáhá nám rozeznávat pravdu od bludu, orientovat se v životě, stanovit si priority a poznávat své meze, určovat etické a mravní hodnoty, rozumět sobě a chápat i svět okolo nás, určovat poslání a cíl církve a jejích institucí.

Adventističtí vedoucí byli známi jako studenti Písma svatého. To platilo o zakladatelích naší církve a stále to platí o mnohých dnešních vedoucích, kteří si i přes nabitý program nacházejí čas na studium. Adventističtí vedoucí mají velkou odpovědnost nejen v tom, aby sami byli poctivými studenty Bible, ale také aby podporovali návrat k usilovnému a náročnému studiu Bible, které může pomoci našim členům připravit se na blížící se zkoušky. E. Whiteová v projevu k vedoucím církve řekla: „Připraveni ke službě jsou ti, kdo se nejvíc sytí u Krista. Čtěte a studujte jeho slovo, pijte z inspirace jeho Ducha a přijímejte jeho milost – ne proto, abyste si dělali zásoby pro sebe, ale abyste dávali druhým.“ (TM 346)

POUŽÍVÁNÍ BIBLE V DÍLE ADVENTISTŮ SEDMÉHO DNE (1. ČÁST)

1. Co nás následující texty učí o cílech výchovy? 5 Moj 6,7; Iz 54,13; Ef 6,4

Jak praktikovat tyto rady při výchově dětí, při misijní práci, při sborových setkáních? Co se ti nedaří a proč? Jak předejít tomu, aby naše výchovné působení nebylo drážděním a nevyvolávalo vzdor? Kde je míra pro uplatňování kázně ve výchově?

Adventistická filosofie výchovy je založena na takových principech, jako je tento výrok E. Whiteové: „Studenti v našich školách by měli poznání Boha považovat za nejdůležitější ze všeho.“ (CT 447) Co je zdrojem takového poznání? „Bible je velký vychovatel, protože její posvátné stránky nelze s modlitbou studovat bez ukázněného, zušlechtěného, očištěného a zjemněného intelektu.“ (FE 171) Vedle působení školy je nezbytná výchova v rodině a v církvi. Do výchovné práce také patří snaha, aby lidé ve všech zemích vlastnili Bibli v jejich vlastním jazyce (Jer 31,10; Mar 16,15). E. Whiteová zdůrazňuje důležitost práce s literaturou: „Do značné míry musíme ve spolupráci s našimi nakladatelstvími vykonat práci anděla, který sestupuje z nebe s velikou mocí a ozařuje zemi svojí slávou.“ (7T 140)

POUŽÍVÁNÍ BIBLE

V DÍLE ADVENTISTŮ SEDMÉHO DNE (2. ČÁST)

1. Čím se vyznačovala Kristova služba? Luk 4,18.19 Jak vážně jeho rady brala CASD ve svých počátcích?

„Pokud se rozhodneme investovat do výstavby zdravotnických zařízení, měli bychom tím sledovat především spasení nemocných a postižených lidí. Měli bychom udělat všechno, co je v našich silách, pro uzdravení těla; ale mnohem důležitější je uzdravení duše.“ (7T 96) „Každý zdravotnický pracovník, ať si je toho vědom nebo ne, je zodpovědný za duše svých pacientů stejně jako za jejich těla. Každý lékař by měl být oddaným, inteligentním zdravotním evangelistou. Měl by znát nebeské léky pro nemocnou duši, tak jako zná lékařskou vědu pro uzdravování tělesných nemocí.“ (MM 31)

2. Co je kazatelovým posláním? 2 Tim 4,2

„Potřebujeme kazatele – věrné pastýře – kteří nebudou lichtotit Božím lidu ani s ním nebudou tvrdě zacházet, ale kteří jej budou sytit chlebem života – muže, kteří ve svém životě budou denně prožívat proměňující sílu Ducha svatého a kteří chovají silnou, nesobeckou lásku k těm, pro které pracují.“ „Kazatel, který si z Božího slova učiní stálého průvodce, bude neustále přinášet pravdu nové krásy. Duch svatý naplní jeho mysl a srdce nadějí, povzbuzením a biblickou obrazovností a on bude vše pod vedením Ducha předávat druhým.“ (GW 185.253)

Doporučené studium

V CASD se musí neustále dávat důraz na oživení a návrat k pravé zbožnosti. To je „naše největší a nejnaléhavější potřeba“. (1SM 121) S tím souvisí pěstování poctivého studia Bible: „Bude-li si Boží lid cenit Písma, budeme mít v církvi nebe už zde na zemi. Křesťané budou horlivě a hladově studovat Boží slovo. Budou se těšit na chvíli, kdy budou porovnávat jedno místo Bible s druhým a rozjímat nad Božím slovem. Jejich největší touhou bude 'jíst tělo a pít krev Božího Syna'. A výsledkem toho bude, že jejich život bude podřízen zásadám a zaslíbením Písma. Jeho rady pro ně budou jako listí ze stromu života.“ (8T 193)

Doplňující otázky

1. Co bys mohl udělat pro vznik skupin ve svém sboru, které by se každý týden scházely ke studiu Bible?
2. Co bys mohl udělat pro to, aby se ve třídě sobotní školy Bible skutečně studovala a aby se lidé nebáli náročnosti?
3. Jak udělat studium Bible žádoucí?
4. Jak se vyvarovat černobílého vidění, omšelých frází, zjednodušujících odpovědí a planého diskutování?
5. Jak motivovat k pravidelnému osobnímu studiu Bible?
6. Jak zabránit povrchnosti a laciným aplikacím při studiu Bible?
7. Znovu se zamysli nad Zj 10,8-11. Co znamená „sníst knihu“? Od koho ten pokyn přichází? Platí také pro nás? Proč knihu jíst? Je rozdíl mezi: jíst, číst, studovat, naslouchat, rozjímat, praktikovat? Vysvětlí to.

Shrnutí

Církev musí zkoumat jak Písmo, tak sebe samu, zda se od zvěsti Božího slova nevzdálila a zda nepropadla sebeobdivu. Naši církve charakterizovalo pilné studium Písma, které je pro nás doposud výzvou. Písmo je třeba celé brát vážně tak, jak je psáno, a při studiu být otevřen zaslechnutí Božího slova. Boží slovo má moc zcela proměnit náš život. Nejde však o sbírání informací, ale o to, prožít proměňující moc Božího slova ve svém životě.

Autor

PhDr. Leo Van Dolson, působil jako kazatel ve Spojených státech a v Japonsku, později jako profesor na Pacific Union College a na univerzitě Loma Linda v Kalifornii. Pracoval rovněž jako redaktor časopisů Ministry, Adventist Review a Life and Health. Je autorem 18 knih a řady odborných článků. Se svou ženou Bobbie Jane má dva dnes dospělé syny.

POUŽITÉ ZKRATKY

1BC	Seventh-day Adventist Bible Commentary, sv. 1	RH	Review and Herald
		YI	Youth's Instructor

Díla E. G. Whiteové

CM	Colporteur Ministry	MM	Medical Ministry
CT	Counsels to Parents, Teachers, and Students	SD	Sons and Daughters of God
CW	Counsels to Writers and Editors	SDAB	Seventh-day Adventist Believe
Ed	Education	1SG	Spiritual Gifts, sv. 1
EW	Early Writings	1SM	Selected Messages, sv. 1
ExV	A Sketch of the Christian Experience and Views of E. G. W.	1T	Testimonies for the Church, sv. 1
FE	Fundamentals of Christian Education	TM	Testimonies to Ministers and Gospel Workers
GW	Gospel Workers	CK	Cesta ke Kristu
Mar	Maranatha; The Lord Is Coming	KP	Kristova podobenství
ML	My Life Today	TV	Touha věků
		VDV	Velké drama věků

Sbírky v 1. čtvrtletí 1999

Misijní dary budou sloužit pro potřeby Evro-Africké divize.

Dary 13. soboty jsou určeny na hrazení nákladů spojených s konferencemi sdružení a unie.

Témata přímluvných modliteb v 1. čtvrtletí 1999

1. Globální misie

2. Boží dílo v Portugalské unii: Počet obyvatel: 10 500 000
Počet sborů: 77
Počet členů: 7 926

3. Mezinárodní kongres mládeže v Lisabonu

4. Konference unie a sdružení v Česko-Slovenské unii

Západy slunce

leden

den	hodina
1. 1.	16.11
8. 1.	16.18
15. 1.	16.28
22. 1.	16.38
29. 1.	16.50

únor

den	hodina
5. 2.	17.02
12. 2.	17.14
19. 2.	17.26
26. 2.	17.38

březen

den	hodina
5. 3.	17.49
12. 3.	18.01
19. 3.	18.12
26. 3.	18.23